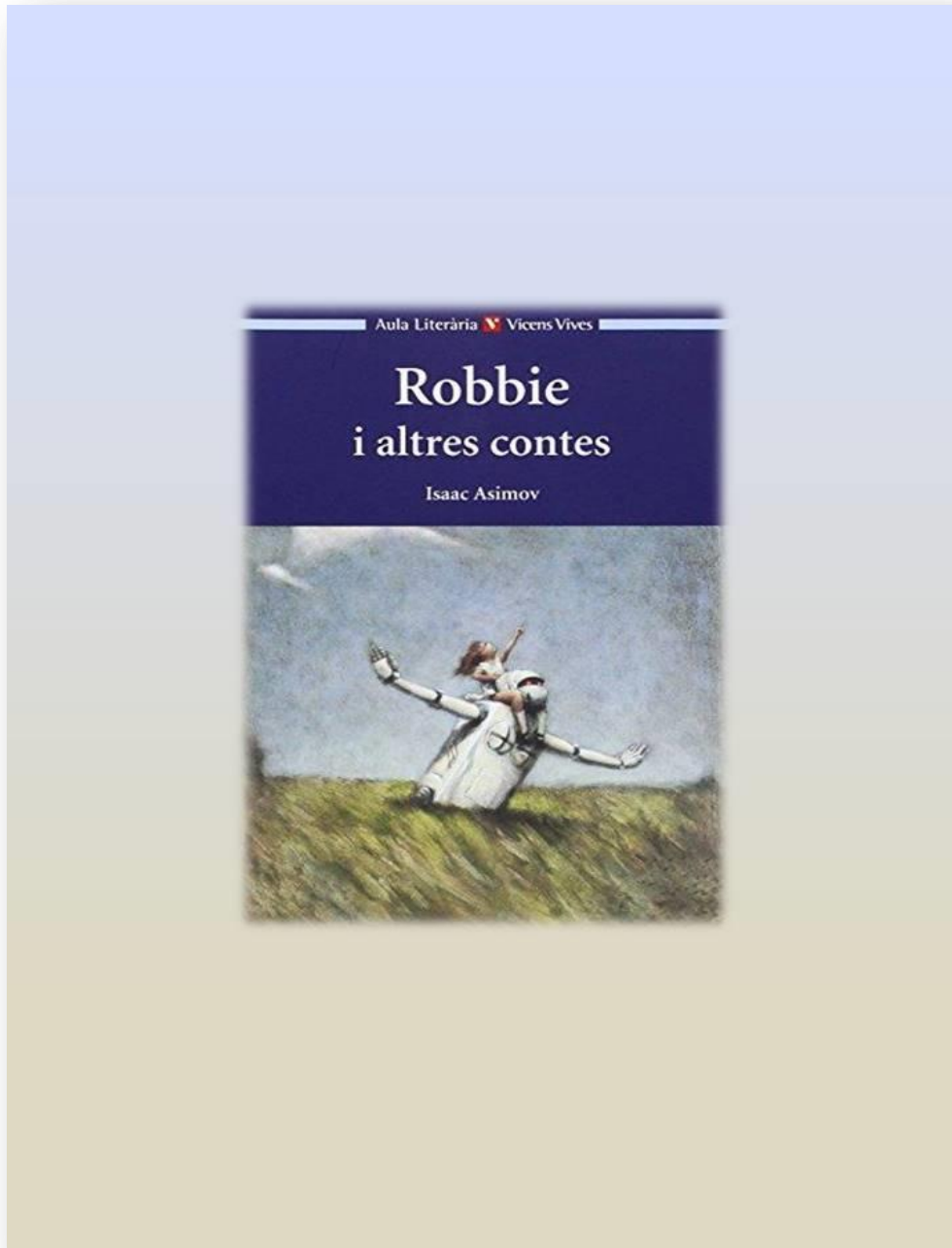

el gust per la lectura

Curs 2018 – 2019
1r i 2n d'ESO

Guia didàctica

El Gust per la Lectura 2018 – 2019

Primer i segon d'ESO

Robbie i altres contes

Guia didàctica

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Noemi Bagés

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-No Comercial-Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

[http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca)

Índex

PRESENTACIÓ	5
ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES	6
Objectius.....	6
Continguts.....	6
Dimensió comunicativa.....	6
Dimensió estètica i literària.....	7
Dimensió plurilingüe i intercultural.....	7
Criteris d'avaluació.....	8
I. ABANS DE LLEGIR	9
1. La ciència-ficció.....	10
1.1. Un gènere prolífic.....	10
1.2. De què parlem quan parlem de ciència-ficció?.....	11
1.3. L'origen del gènere.....	12
1.4. Isaac Asimov: un autor visionari.....	15
1.5. Amb el llibre a les mans.....	17
CONTE A CONTE	18
<i>Robbie</i>	19
II. Durant la lectura	20
III. Una mirada de prop	26
1. Estructura.....	26
2. Els personatges.....	27
3. La tecnologia i la seva relació amb les persones.....	30
<i>Tots els problemes del món</i>	34
II. Durant la lectura	35
III. Una mirada de prop	42
1. Estructura.....	42
2. Un joc de pistes.....	43
3. Els personatges.....	44
<i>Sally</i>	48
II. Durant la lectura	49
III. Una mirada de prop	55
1. Qui és qui?.....	55
2. Sally.....	56

3. El temps.....	57
4. Tecnologia actual	58
5. Un final desconcertant.....	59
<i>El sufragi</i>	60
II. Durant la lectura	61
III. Una mirada de prop	69
1. Estructura	69
2. Els personatges.....	69
3. De què parla el conte?	71
4. Totalment ficció?	74
IV. DESPRÉS DE LLEGIR	75
1. Quan la ciència-ficció esdevé ciència-realitat.....	76
1.1. Testimonis de la innovació	77
1.2. Cap a on anem?.....	78
1.3. Imagineu avenços.....	79
2. El narrador.....	79
3. Taller literari	80
3.1. Canviem el punt de vista	80
3.2. Quin futur construïm? Argumentem-ho	81
3.3. De conte a còmic	82
4. Compartim la lectura	83
4.1. A la xarxa	83
4.2. En parlem?.....	84
Bibliografia	86

PRESENTACIÓ

Isaac Asimov és un dels autors més prolífics i populars de la narrativa de ciència-ficció. Aquest gènere, que associa els seus orígens al desenvolupament de la ciència i la tecnologia, no ha deixat mai de ser conreat. En altres camps de la creació, com ara la cinematogràfica, també continua sent plenament vigent. De fet, algunes de les obres d'aquest autor han estat dutes al cinema en diverses ocasions.

Robbie i altres contes és un recull de quatre narracions d'Asimov, escrites en anys diferents: *Robbie* (1939), *Tots els problemes del món* (1959), *Sally* (1969) i *El sufragi* (1957). Més enllà de l'argument i la capacitat de captar l'atenció dels lectors i les lectores de primer cicle d'ESO (alumnat al qual va dirigida aquesta guia didàctica), aquestes narracions plantegen com ha de ser la relació entre les persones i la ciència i la tecnologia. De ben segur que els nois i les noies que llegeixin aquestes narracions sabran veure-hi tecnologia que, avui, ha deixat de ser ficció, i en trobaran d'altra que planteja molts interrogants.

El dossier consta de dos blocs diferenciats: d'una banda, aquesta mateixa guia didàctica, i de l'altra, el quadern per a l'alumne en el qual es recopilen una sèrie d'activitats pràctiques.

En la guia destinada al professorat, hi trobareu les orientacions didàctiques (objectius, continguts i criteris d'avaluació), la bibliografia web consultada i, finalment, el solucionari de les activitats.

El quadern de l'alumne està format per tres apartats:

- Un apartat amb activitats per fer abans de llegir. Tenen l'objectiu de presentar l'autor, motivar l'alumnat a la lectura i establir connexions amb coneixements adquirits anteriorment.
- Un segon apartat en el qual es treballa profundament la comprensió del text. Les activitats estan organitzades per narracions, per facilitar al professorat que pugui marcar el ritme de lectura que cregui oportú.
- En últim lloc, un apartat amb activitats per fer després de llegir. Les activitats que hi apareixen pretenen fer reflexionar sobre la forma i el contingut de l'obra escollida i fomentar la creativitat de l'alumnat. També es plantegen activitats per compartir la lectura.

El nombre d'activitats proposades és elevat, i la seva tipologia és molt diversa, amb la intenció que cada professor o professora pugui triar les que consideri més adequades.

La referència bibliogràfica de l'obra objecte de la guia és la següent:

Asimov, Isaac, *Robbie i altres contes*, Aula Literària, Vicens Vives, Barcelona, 1994.

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

Objectius

1. Fomentar el gust per la lectura, valorant-la com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
2. Descobrir la lectura com una eina de creixement i enriquiment personals.
3. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
4. Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes i argument) i analitzar-los.
5. Planificar i produir textos de tipologies diverses utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics.
6. Fer ús a l'aula de les tecnologies de la informació i la comunicació amb autonomia i esperit crític.
7. Desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat per tal que sigui capaç de debatre, amb arguments i respecte, les idees pròpies i d'altri.
8. Interaccionar, expressar-se i demostrar la comprensió dels textos llegits oralment, per escrit o audiovisualment, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
9. Estimular la creativitat de l'alumnat.
10. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

Continguts

Dimensió comunicativa

1. Comprensió i interpretació de textos escrits amb atenció a les característiques específiques dels textos narratius.
2. Planificació i producció, oral i escrita, de textos de diverses tipologies i gèneres: narratius, argumentatius, epistolars i descriptius.
3. Participació en debats orals sobre temes relacionats amb el contingut de les narracions.
4. Ús de les tecnologies d'aprenentatge i de coneixement, i dels llenguatges audiovisuals.
5. Resolució d'entreteniments lingüístics.
6. Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

7. Participació en la interacció com a eina per prendre consciència dels valors i sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
8. Desenvolupament d'estratègies de correcció lingüística i revisió gramatical dels textos.
9. Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges i augment del coneixement i domini del lèxic nou, dels mecanismes de formació de paraules i de frases fetes i refranys.
10. Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip en la construcció col·lectiva del coneixement.
11. Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses.
12. Elaboració i organització del còmic: combinació del text i les paraules amb els altres recursos visuals.
13. Identificació i coneixement de les característiques dels discursos argumentatius, expositius, administratius elaborats, i de la conversa formal.

Dimensió estètica i literària

1. Lectura d'una obra de literatura de gènere narratiu seguint un itinerari literari.
2. Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i a interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
3. Anàlisi dels elements que configuren una obra literària (personatges, lèxic, estructura narrativa, temps, espai, temes i argument) i dels elements narratius que posa en joc.
4. Identificació del context històric i social de l'obra literària i reflexió sobre la relació de l'obra amb el seu context.
5. Identificació del gènere literari narratiu i de la seva estructura.
6. Desenvolupament de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món, de la naturalesa humana, de les relacions entre les persones i d'un mateix.
7. Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versió o elaboració a partir de models, utilitzant alguns dels aprenentatges adquirits en les lectures.

Dimensió plurilingüe i intercultural

1. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.

2. Conscienciació que es pertany a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
3. Disposició a utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i amb funcions diverses, com ara en cerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta).
4. Fer-se conscient de les pròpies actituds davant la diversitat de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
5. Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.
6. Interès per parlar correctament la llengua pròpia i les apreses en el currículum escolar.
7. Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.

criteris d'avaluació

L'avaluació inicial es pot fer amb una tria de les activitats que configuren l'apartat «Abans de llegir», on s'intenta relacionar el món de l'alumne amb el recull de narracions que ha de llegir, i estimular els seus records i coneixements previs.

Les avaluacions formativa i sumativa, un cop llegida i treballada l'obra, pot realitzar-se amb una recopilació de les activitats proposades en els apartats «Durant la lectura» i «Després de llegir». És important incidir en la comprensió del text narratiu i en la capacitat d'extreure conclusions de l'obra literària, pel que fa tant a aspectes tècnics (temps narratiu, punts de vista, estructura...) com temàtics o d'intencionalitat.

A més, altres aspectes poden ajudar a elaborar una pauta d'avaluació de l'alumnat, considerant la seva capacitat de:

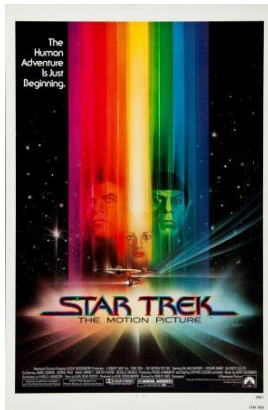
- Participar activament i reflexivament en les activitats realitzades a l'aula.
- Comprendre i sintetitzar fragments de l'obra.
- Cercar informació utilitzant diverses estratègies.
- Produir pautadament i acuradament textos de diferents tipus, prenent com a model els textos literari treballats a l'aula.
- Identificar les característiques principals del gènere narratiu.
- Mostrar interès per l'aprenentatge.
- Usar de manera crítica les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.
- Respectar els torns de paraula i les opinions dels altres.
- Tenir cura de la presentació de les activitats i fer-ho de manera puntual.
- Treballar de manera autònoma, tant individualment com en grup, i prendre consciència de la importància de la feina feta correctament i de la satisfacció que aquesta comporta.

I. ABANS DE LLEGIR

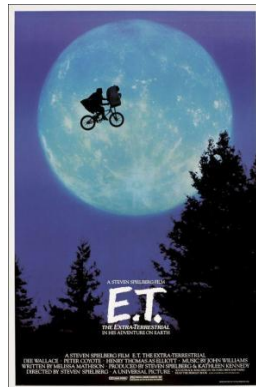
1. La ciència-ficció

1.1. Un gènere prolífic

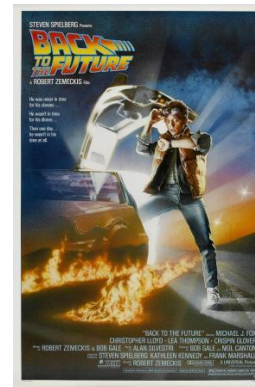
1. Observeu els cartells d'aquestes pel·lícules [www.filmaffinity.com]. Algunes es van estrenar abans que nasquésiu. Després, responeu les preguntes que trobareu a continuació:

Star Trek I: The Motion Picture (1979)

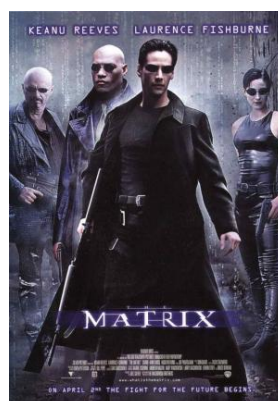
E.T. (1982)

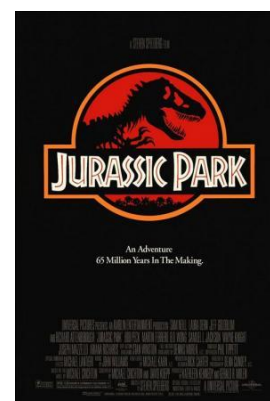
Back to the Future (1985)

Bicentennial Man (1999)

The matrix (1999)

Jurassic Park (1993)

I, Robbot (2004)

The martian (2015)

Star Wars: The Last Jedi (2017)

- a) Quines heu vist?
- b) Quines, tot i no haver-les vist, podeu identificar i explicar-ne a grans trets l'argument?
- c) Quines són adaptacions de novel·les d'Isaac Asimov?
- d) Què creieu que tenen en comú?

1.2. De què parlem quan parlem de ciència-ficció?

Aquest terme és una adaptació del mot anglès *science fiction*. La traducció més idònia al català, lingüísticament parlant, hauria estat "ficció científica". Però el costum i la tradició han acabat imposant-lo.

- a) Què us ve al cap quan sentiu el mot ciència-ficció? Escriviu-ne cinc elements o característiques.

Resposta oberta. Suggestiment:

- El fil conductor és la ciència o la pseudociència
- Hi apareixen avenços tecnològics no desenvolupats en l'actualitat
- Hi pot haver contacte amb alienígenes
- Exploració de l'espai exterior, civilització d'altres planetes
- Podem trobar-hi robots "humanitzats"

- b) És un mot compost. Quin significat creieu que aporta cadascun dels seus elements?

Resposta oberta.

- c) Llegiu aquests comentaris d'escriptors i crítics literaris i reflexioneu-hi. Penseu en les pel·lícules que heu vist i les novel·les que heu llegit d'aquest gènere. Hi esteu d'acord?

Resposta oberta.

La ciència-ficció és la branca de la literatura que tracta de les respostes humanes davant els canvis, majorment els provocats per la ciència i la tecnologia, i, doncs, no se'n podia escriure abans del segle XIX, perquè només amb la Revolució Industrial i l'acceleració del canvi tecnològic aquests canvis eren prou evidents per a ser observats al llarg d'una vida.

No és l'objectiu de la ciència-ficció descriure què descobreix la ciència, sinó més aviat intentar dir què en farà el gènere humà: una visió de les conseqüències.

(Frederick Pohl)

La ciència-ficció és un gènere literari que fa una reflexió moral sobre el present a partir del futur. (Jaume Fuster)

La ciència-ficció s'ocupa de la relació entre l'humà i els canvis de l'entorn, sobretot si són producte de la ciència i de la tècnica.

(Antoni Munné-Jordà)

1.3. L'origen del gènere

1. Llegiu la infografia sobre el tema que publica el web eduCaixa en el lloc web <https://www.educaixa.com/ca/-/la-ciencia-ficcion>.

LA CIÈNCIA-FICCIO

La ciència-ficció és un gènere que imagina les possibilitats de la ciència i la tècnica en mons futurs i el seu impacte en la humanitat.

LITERATURA
 Frankenstein de Mary Shelley, publicada el 1818, es considera la novel·la que inaugura el gènere de la ciència-ficció. A finals del segle XIX trobem els escriptors més emblemàtics: H. G. Wells, autor de *L'home anàstole* i *La màquina del temps*; Jules Verne, autor de *20.000 llegües de viatge submergit* i *Viatge al centre de la Terra*, entre d'altres.

CINEMA
 Georges Méliès va ser el primer cineasta que va posar el cinema a servir de ciència-ficció.
 A partir del llegat de Méliès, el cinema de ciència-ficció s'ha anat consolidant. Les pel·lícules ens permeten viatjar a altres galàxies (2001: una odissea de l'espai, Stanley Kubrick, 1968; la saga de *La guerra de les galàxies*, de George Lucas), interactuar amb robots que tenen emocions (*Blade Runner*, Ridley Scott, 1982; *A.I. Intel·ligència artificial*, Steven Spielberg, 2001) o especular sobre la possibilitat de vida intel·ligent en altres planetes (*La guerra dels mons*, Byron Haskin, 1953; *Encuentros a la tercera fase*, Steven Spielberg, 1977).

CÒMIC
 A partir dels anys trenta del segle XX, el còmic va popularitzar la ciència-ficció amb personatges com Flash Gordon, Tintin o Astroboy. Moltes de les seves aventures han acabat passant de les vinjetes al cinema!

RÀDIO I TV
 La ciència-ficció també va triomfar als mitjans de comunicació de masses com la ràdio o la TV. Fany 1938 l'adaptació radiofònica de la novel·la d'H. G. Wells, *La guerra dels mons*, narrada per Orson Welles, va ocasionar escenes de pànic als carrers de Nova York. La gent va creure que arribava la fi del món!
 La televisió ha produït sèries emblemàtiques de ciència-ficció, amb milers de seguidors arreu del món, com *Star Trek* o el *Dr. Who*.

FENSEN-HI!
 Sovint els relats de ciència-ficció han profetitzat esdeveniments i descobertes que s'han fet realitat!
 Un dels vaticinis més coneguts és el que va descriure Jules Verne l'any 1865 a *De la Terra a la Lluna* (on una tripulació de tres homes aconseguíen arribar a la Lluna).
 Com s'ha imaginat el món actual la ciència-ficció s'ha encoratjada?
 Imaginai que sou els Jules Verne del segle XXI: com serà el món d'aquí a 50 anys? Quins invents us agradaria que existissin!

VIDEOJOC
 Els viatges per l'espai, la lluita contra alienígenes o la robòtica també han inspirat fèrvidament l'argument de molts videojocs.

Com veieu, en l'àmbit literari van ser Mary Shelley, amb *Frankenstein* (1818), i H. G. Wells, amb *La màquina del temps* (1896), els autors que van posar les bases d'aquest nou gènere: la reflexió crítica sobre el progrés i el futur i la capacitat de combinar fantasia i versemblança.

1. Responeu:

a) Quan creieu que s'havia originat aquest gènere? Us han sorprès les dates?

Resposta oberta.

b) Recordeu la primera obra que vau veure o llegir de ciència-ficció? Quin va ser?

Resposta oberta.

Mary Shelley va ser la primera escriptora que va donar a un personatge humà la capacitat d'infondre vida gràcies a la ciència, fet reservat, fins aleshores, als déus i a la màgia.

A continuació en podeu llegir un fragment:

Sovint em demanava d'on procedia el principi de la vida. Era una pregunta agosarada, que sempre ha estat considerada un misteri; tanmateix, quantes coses serien a l'abast del nostre coneixement si la covardia o la

<http://todayinbritishhistory.com>

www.britannica.com

despreocupació no ens frenessin les investigacions! [...] Després de dies i nits d'increïble treball i fatiga, vaig reeixir a descobrir la causa de la generació i la vida; i, encara més, vaig aconseguir de ser capaç d'animar la matèria exànime. [...] Una nova espècie em beneiria com al seu creador [...], podria renovar la vida allà on la mort havia aparentment sotmès el cos a la corrupció.

Durant gairebé dos anys, havia treballat durament amb l'únic propòsit d'infondre vida en un cos inanimat. [...] però ara que havia acabat, la bellesa del somni s'esvania i un horror i una repugnància espavoridors m'ompliren el cor. [...] Cap mortal no podria suportar l'horror d'aquell rostre.

Mary Shelley, *Frankenstein*

2. Responen:

a) Què pensem que empeny el Dr. Frankenstein en les seves investigacions? Quin és el seu objectiu?

Resposta suggerida: Superar les limitacions humanes, fer el que cap humà ha pogut fer: infondre vida a un cos.

b) Quina valoració fa el protagonista del resultat del seu treball? El considera positiu o negatiu?

Resposta suggerida: Li crea repugnància. S'adona que ha traspassat el límit ètic, moral, no escrit.

c) Exposeu breument a l'aula si creieu que els avenços científics i tecnològics, actualment, són positius o no. Raoneu-ho i poseu-ne exemples.

Resposta oberta.

Per saber-ne més...

Si teniu ganes de saber més coses sobre els orígens i l'evolució de la ciència-ficció, podeu veure el documental *Historia de la ciencia-ficción* (del canal Historia) a Internet.

Aneu a

https://www.youtube.com/watch?v=UYj4zuet69c&list=PLjtp5tGCJPhfAa26M-bQE_hZObN-rAz7I

1.4. Isaac Asimov: un autor visionari

1. A la xarxa hi ha moltíssima informació sobre Asimov. Trieu un company i plantegeu-li aquest repte: qui dels dos esbrinarà abans aquests detalls sobre l'autor? Podeu començar per l'article sobre l'autor a la Viquipèdia:

a) Quin és el seu nom complet? Isaac Iúdivitx Asimov.	g) La seva família era d'origen jueu. Ara bé, quina religió va professar Asimov? Cap.
b) On i en quin any va néixer? A quina edat es va instal·lar als Estats Units? A Petrovitxi (URSS), el 1920 (tot i que no és una data segura). Va instal·lar-se als Estats Units el 1923.	h) El premi més important del gènere de ciència-ficció és l'Hugo. Quantes vegades el va guanyar? Set.
c) Quin va ser el primer fet que fa pensar que era un nen molt intel·ligent? Va aprendre a llegir pràcticament sol. En arribar a l'escola ja en sabia.	i) Quins camps de la ciència i el coneixement humà treballava? Matemàtiques, història, astronomia, ciències de la Terra, química i bioquímica, física, biologia i literatura.
d) Com és que anava tant a la biblioteca? A la botiga dels pares no el deixaven llegir primer les revistes i còmics (eren només per als clients). A més, no tenia habilitats socials, era el més petit de classe (l'havien avançat) i no tenia amics.	j) Quants textos, aproximadament, formen la seva obra? Uns 500.
e) Com va conèixer el gènere de la ciència-ficció?	k) Quins cossos astronòmics duen el seu nom?

Amb els còmics Amazing Stories.	L'asteroide 5020 i un cràter del planeta Mart.
f) Amb els anys va adonar-se que, en els còmics que llegia de petit, la dona hi desenvolupava un paper erroni. Per què? Sempre eren dèbils, víctimes que necessitaven ajuda.	l) Quina és la seva darrera obra i de què tracta? <i>Our Angry Earth</i> . És un assaig sobre medi ambient.

2. Aquí teniu algunes de les citacions d'Isaac Asimov, extretes de les seves obres. Llegiu-les amb atenció:

La violència és l'últim refugi de l'incompetent.

(Fundació, 1951)

El gran deure de la ciència no és únicament entendre l'univers, sinó també intentar millorar les condicions de la vida de l'home en cada racó de la terra.

(*Moments estel·lars de la ciència*, 1959)

El coneixement humà és tan immortal com l'home mateix, ja que només la destrucció completa de la raça humana pot arribar a esborrar-lo.

(*Moments estel·lars de la ciència*, 1959)

La impremta contribuï al naixement de la democràcia moderna.

(*Moments estel·lars de la ciència*, 1959)

- Quines idees es recullen en aquestes citacions?
Destaca la importància, per a la Humanitat, del coneixement, de la tecnologia. Creu que una societat més culta i desenvolupada científicament pot crear més benestar.
- Reflexioneu sobre les citacions. Creieu que per a Asimov la creació literària era només un entreteniment? Què podia pretendre?
Resposta oberta. Orientació: probablement pretenia donar a conèixer la seva idea sobre la ciència.

1.5. Amb el llibre a les mans

1. Mireu-ne la portada:

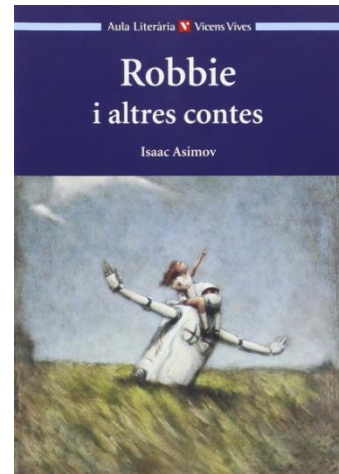
a) Qui us sembla que protagonitzarà la història o les històries que s'hi narren?

Resposta oberta. Orientació: algun robot.

b) Qui diríeu que és Robbie? Creieu que el nom està ben pensat? Per què?

Resposta oberta. Orientació: Segurament serà el robot de la portada. La il·lustració el destaca i el nom recorda fonèticament al mot "robot".

c) Acoloreix les paraules que penseu que s'adiuen amb la il·lustració de la portada:

felicitat

por

perill

diversió

amistat

enemistat

tranquil·litat

odi

complicitat

control

Resposta oberta.

2. Llegiu-ne l'índex. Què hi trobareu, literàriament parlant, en el llibre?

Quatre narracions.

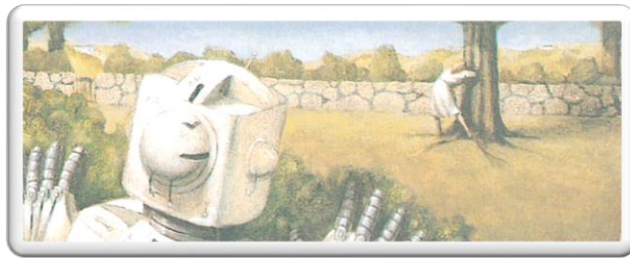
3. Fullegeu-lo ràpidament, sense entretenir-vos, per fer una primera ullada a les il·lustracions. Mireu ara els mots que heu marcat en l'exercici sobre la il·lustració de la portada. Aquestes us han transmès les mateixes sensacions?

Resposta oberta.

CONTE A CONTE

Robbie

II. Durant la lectura

Glossari

Abans de començar a llegir el conte agafeu paper i llapis. Apunteu-hi totes les paraules el significat de les quals desconeu. Mireu de fer-ne una hipòtesi, pel context. Al final d'aquest bloc d'activitats, en fareu un recull.

1. Trieu la resposta correcta:

1. A què juguen en Robbie i la Glòria?
 - a. **A fet i amagar.**
 - b. A pirates.
 - c. A curses de sacs.

2. Per què en Robbie alenteix el pas?
 - a. Perquè el terra és irregular.
 - b. Perquè té por de fer mal a la nena.
 - c. **Per deixar-se guanyar.**

3. Quina acusació fereix en Robbie?
 - a. Que no sap jugar.
 - b. **Que mira d'amagat.**
 - c. Que s'amaga massa lluny.

4. Què usen per jugar a avions de guerra?
 - a. **La imaginació.**
 - b. Trossos de fusta.
 - c. Les tovalles esteses.

5. Què és el que més agrada a en Robbie?
 - a. Amagar-se al graner.
 - b. Fer enrabiatar la mare de la Glòria.
 - c. **Que la Glòria li expliqui històries.**

6. No se'n diu el títol, però segur que sabeu quin conte explica la Glòria:
 - a. La Caputxeta Vermella.
 - b. Els tres porquets.
 - c. **La Ventafocs.**

7. Què li demana la mare de la Glòria, a en Robbie, tan bon punt intervé en la narració?
 - a. **Que marxi.**
 - b. Que li faci uns encàrrecs.
 - c. Que continuï fent de mainadera, que ella ha de marxar.

8. Què és en Robbie per a la Sra. Weston?
- Un robot sense sentiments, però útil.
 - Una màquina horrible.**
 - La solució a tots els seus problemes.
9. I el Sr. Weston què n'opina?
- Que és de confiança.**
 - Que és una joguina una mica perillosa si no es vigila.
 - Que és útil per a desempallegar-se de les tasques domèstiques.
10. Què hi tenen a veure els veïns del poble en la posició de la mare?
- Diu que la gent del poble tenen por del robot.**
 - Cap. A la mare no li interessa què puguin pensar.
 - Pensa que els envegen i que els el volen robar.
11. Després d'insistir molt, la Sra. Weston aconseguix que el seu marit...
- en compri un altre.
 - el deixi a la seva germana, perquè el provi.
 - accepti desfer-se'n.**
12. Amb quina intenció el Sr. Weston duu la seva filla a un espectacle de visiovox?
- Que vegi pel·lícules on apareixen robots malvats, perquè pensi que poden ser perillosos.
 - Que no vegi com, mentrestant, la mare es desfà d'en Robbie.**
 - Que s'adoni que hi ha altres maneres d'entretenir-se, a més d'en Robbie.
13. Quan tornen a casa, què diuen a la Glòria?
- Que l'ha destrossat un camió que passava.
 - Que s'ha espatllat perquè s'ha mullat.
 - Que ha marxat i no saben si tornarà.**
14. Què ens fa pensar que el pare menteix?
- Té el resguard del pagament del vehicle que se l'ha endut.
 - Fa una veu insegura i desvia la mirada.**
 - Està molt enfadat.
15. Els pares volen substituir en Robbie per un gos. Com reacciona la Glòria?
- No accepta el canvi.**
 - El troba adorable.
 - Amenaça de dur-lo a la gossera.
16. Passats uns dies, quina és l'actitud de la nena?
- Està contentíssima. El gos és el seu nou company de jocs.
 - El gos ha substituït en Robbie en els jocs, però ella continua enyorant el robot.
 - Està deprimida i ha avorrit el gos.**

17. El pare pensa una solució que la mare rebutja. Quina és?
- Comprar un altre robot.
 - Fer que torni en Robbie.**
 - Convidar una altra nena a passar uns dies.
18. En canvi, la mare vol anar a Nova York. Amb quina intenció?
- Fer una estada en una escola privada.
 - Fer turisme i que es distregui.**
 - Anar a viure amb l'àvia.
19. Quin argument esgrimeix la Sra. Weston per convèncer el seu marit?
- La salut de la nena és el primer, i comença a no trobar-se bé.**
 - Serà molt més econòmic que un nou robot.
 - Li ha recomanat el metge de la nena.
20. Quin efecte té en la nena la idea d'anar a Nova York?
- L'alegra, perquè ha sentit dir que hi ha molta activitat turística.
 - L'alegra, perquè creu que van a buscar-hi en Robbie.**
 - L'entristeix. No vol marxar de casa per si torna en Robbie.

2. Completeu aquest fullotó turístic sobre la ciutat de Nova York en el temps en què la Glòria i la seva família la visita:

Veniu a Nova York!

La ciutat us espera!

Feu descobertes meravelloses!

Pugeu a l'edifici _____, a més de _____ d'alçada.

Visiteu les nostres instal·lacions culturals

Enlaireu-vos fins a _____ i observeu la Terra

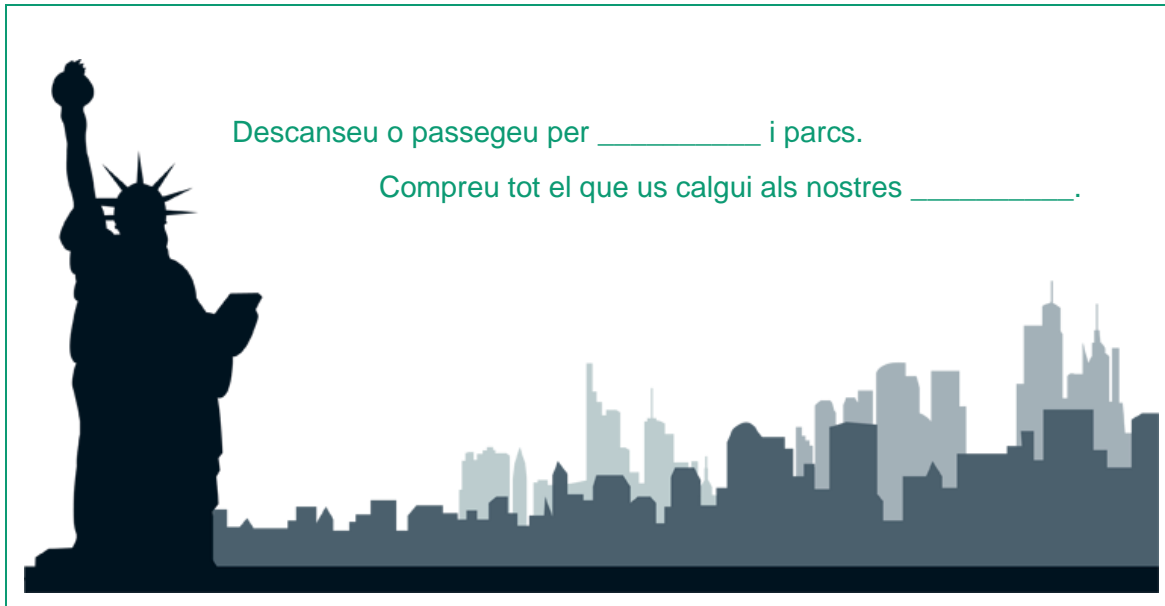
Museus (especialment el Museu de _____)

Descobriu el fons de l'estret de _____ en una nau subaquàtica.

Zoològics

Feu un recorregut amb _____ pel riu _____.

L'aquari

Descanseu o passegeu per _____ i parcs.

Compreu tot el que us calgui als nostres _____.

Font: http://www.clipartpanda.com/clipart_images/pics-for-new-york-72316448

Feu descobertes meravelloses!

Pugeu a l'edifici **Roosvelt**, a més de **800m** d'alçada.

Enlaireu-vos fins a l'**estratosfera** i observeu la Terra.

Descobriu el fons de l'estret de **Long Island** en una nau **subaquàtica**.

Feu un recorregut amb **vaixell** pel riu **Hudson**.

Visiteu les nostres instal·lacions culturals

Museus (especialment el Museu de **la ciència i de la indústria**

Zoològics

L'aquari

Descanseu o passegeu per **platges** i parcs.

Compreu tot el que us calgui als nostres **magatzems**.

3. Acabeu les frases amb el fragment corresponent:

1. De tot el que veu a Nova York, el que més li crida l'atenció	a. són els robots.
	b. són els restaurants automàtics.

2. Mentre miren l'exhibició de "bruixeria científica", la Glòria se separa dels pares	a. per anar a buscar en Robbie.
	b. per anar a buscar el Robot Parlant.

3. El Robot Parlant és una màquina de 20m ² que respon preguntes	a. de tota mena.
	b. dins d'un ventall de possibilitats.

4. La Glòria provoca un curtcircuit al robot, perquè	a. li fa preguntes no programades.
	b. acciona botons amb ordres oposades.

5. L'escena és presenciada per una noia que fa un treball sobre aspectes pràctics de la robòtica. Es diu	a. Sara Baldwin.
	b. Susan Calvin.

6. El pare fa una nova proposta a la seva esposa: dur la nena a una fàbrica de robots, perquè	a. vegi que els robots són simples màquines.
	b. s'adoni que poden espatllar-se i ser perillosos.

7. George Weston insisteix que li ensenyin la part de la fàbrica	a. més avançada tecnològicament.
	b. en què només treballen robots.

8. Entre els robots de la sala, la Glòria hi descobreix en Robbie, la qual cosa	a. fa que arrenqui a córrer cap a ell.
	b. la fa xisclar i agafar una enrabiada.

9. En Robbie salva, pels pèls, la Glòria	a. de ser atropellada.
	b. de ser esclafada.

10. El Sr. Weston reconeix que la visita a la fàbrica era un estratagema per retrobar el robot	a. però no s'esperava l'incident final.
	b. i l'incident final estava planificat.

11. Quan glòria l'abraça, en Robbie	a. es deixa fer.
	b. reacciona amb tendresa i emoció.

12. La Sra. Weston reconeix que Robbie ha salvat la vida a la seva filla, per la qual cosa	a. accepta que torni a viure amb ells.
	b. el treu de la fàbrica i l'envia a un complex turístic de descans per a robots.

Glossari

Recordeu que havíeu de fer la lectura amb un paper i un llapis? Ara necessiteu, també, un diccionari. Apunteu en aquesta taula les paraules el significat de les quals desconexíeu, quina hipòtesi n'havíeu fet i què en diu el diccionari.

Com aneu d'intuïció lèxica? Comproveu-ho!

Glossari		
Paraula desconeguda	Hipòtesi sobre el seu significat	Comprovació

Activitat oberta.

III. Una mirada de prop

1. Estructura

Aquest conte té l'estructura clàssica dels textos narratius. La recordeu?

<u>Plantejament</u> S'introdueixen els personatges principals, el context i quin és l'objectiu d'aquests personatges.	<u>Nus</u> Els personatges van apropant-se al seu objectiu. L'acció avança perquè cada fet en té un altre com a conseqüència.	<u>Desenllaç</u> L'acció acaba amb la consecució o no de l'objectiu fixat. En tot cas, es produeix un fet que tanca l'acció.
---	---	--

En aquesta taula se'n fa una anàlisi més concreta. Podeu fer un resum dels fets principals de cadascuna?

Plantejament	Presentació	
	Conflicte	
Nus	Relaxament de l'acció	
	Clímax	
Desenllaç		

Plantejament	Presentació	Robbie i Glòria juguen a fet i amagar. El joc acaba quan la mare els crida.
	Conflicte	La Sra. Watson planteja al seu marit desfer-se del robot. Hi insisteix fins que ho aconsegueix.
Nus	Relaxament de l'acció	Fan un viatge a Nova York, de turisme, per distreure la nena. Glòria coneix el Robot Parlant. Apareix Susan Calvin.
	Clímax	Glòria troba en Robbie en una fàbrica, treballant. El robot la salva de morir atropellada.
Desenllaç		La Sra. Weston accepta quedar-se el robot a casa.

2. Els personatges

2.1. En la primera part del conte, l'autor fa una presentació dels quatre personatges amb més pes en la narració. A continuació en trobareu fragments, en els quals s'han eliminat els noms:

- Digueu a quin personatge o personatges caracteritza cada fragment.
- Digueu si la informació caracteritza els personatges sobre el seu aspecte o sobre el seu caràcter.
- Feu una breu explicació, com a lectors i lectores, de quina impressió us n'heu fet.

<p>Text 1 Plena de satisfacció, es va girar cap al fidel _____ i, amb la ingratitud més mesquina, va premiar l'abnegació del seu company burlant-se de la seva suposada incapacitat per córrer. (pàg. 4)</p>	<p>Personatge/s:</p>
<p>La meva impressió:</p>	<p>La caracterització és...</p>
<p>Text 2 Els seus passets no podien competir de cap de les maneres amb les grans gambades de _____. Llavors, quan era a deu passes de l'arbre, _____ es va posar de sobte a caminar a poc a poc; i la _____, fent un esprint tan fort com podia, el va avançar panteixant i va tocar l'escorça de l'arbre abans que ell. (pàg. 4)</p>	<p>Personatge/s:</p>
<p>La meva impressió:</p>	<p>La caracterització és...</p>

Text 3

_____va fer que sí amb el cap (un petit paral-lelepípede amb les arestes i els vèrtex arrodonits, unit per mitjà d'un cilindre curt i flexible a un altre paral-lelepípede semblant al primer però força més gran, que fei de tronc). [...] Se sentia ferit per aquella acusació tan injusta. (pàg. 5)

Personatge/s:

La caracterització és...

La meva impressió:

Text 4

-Si no ho fas em posaré a plorar -i la seva cara va canviar totalment d'expressió com si estigués a punt de començar a fer-ho. [...] Si no em portes a passejar -va exclamar amb vehemència-, no t'explicaré cap més conte. Tal com ho sents. Cap més. (pàg. 6)

Personatge/s:

La caracterització és...

La meva impressió:

Text 5

La pell metàl·lica de _____, que es mantenia a una temperatura constant de vint-i-un graus gràcies a unes resistències interiors, tenia un tacte molt dolç i el so que feia la nena en colpejar rítmicament amb els peus el seu pit també era agradable. (pàg. 6)

Personatge/s:

La caracterització és...

La meva impressió:

Text 6

[...] alguna cosa dintre seu li indicava que era més prudent obeir la _____ sense fer-se pregar. [...] era un motiu continu d'inquietud per a _____, que sempre sentia l'impuls de fugir quan la veia. (pàg.9)

Personatge/s:

La caracterització és...

La meva impressió:

Text 7

-He perdut la veu de tant cridar, _____-va dir amb severitat-. On eres? [...] -Te'n pots anar, _____. La _____no et necessita -i va afegir amb brutalitat:- I no tornis si no et demano. (pàg. 9 i 10)

Personatge/s:

La caracterització és...

La meva impressió:

Text 8

Els diumenges, havent dinat, es posava còmode: després d'un àpat bo i abundant a casa, s'arrepapava en un sofà tou i atrotinat amb un exemplar del diari *Times* a les mans, les sabatilles als peus, el pit descamisat. D'aquesta manera, com podia ser que no se sentís a gust? (pàg. 10)

La meva impressió:

Personatge/s:

La caracterització és...

Text 9

No es va alegrar en veure entrar la _____. Després de deu anys de vida de matrimoni encara era prou insensat com per estimar-la. (...) Però les tardes dels diumenge eren sagrades per a ell, i la seva noció de comoditat incloïa que el deixessin en pau dues o tres hores. (pàg. 10)

La meva impressió:

Personatge/s:

La caracterització és...

Text 1: Robbie i Glòria (caracterització psicològica)

Text 2: Robbie (caracterització psicològica)

Text 3: Robbie (caracterització física i psicològica)

Text 4: Glòria (caracterització psicològica)

Text 5: Robbie (caracterització psicològica)

Text 6: Mare (caracterització psicològica)

Text 7: Mare (caracterització psicològica)

Text 8: Pare (caracterització psicològica)

Text 9: Pare (caracterització psicològica)

d) Observeu la il·lustració de la pàgina 11. Com s'hi representa la Sra. Weston? Es correspon a la impressió que t'ha causat la lectura del conte?

Resposta oberta

2.2. Al llarg d'una narració, els personatges poden ser plans o rodons. Vegeu-ne la classificació:

Personatges plans
<ul style="list-style-type: none"> • No evolucionen. • Les seves característiques, sobretot psicològiques, són idèntiques durant tota la narració.

Personatges rodons
<ul style="list-style-type: none"> • Evolucionen. • La seva forma de pensar o d'actuar, el seu punt de vista, la seva actitud davant les situacions a què s'enfronta, canvien al llarg de la narració.

A *Robbie*, els personatges evolucionen al llarg del conte? De quin tipus diríeu que són?

Només la Sra. Weston evoluciona, que acaba acceptant en Robbie en veure'l salvar la seva filla. És un personatge rodó. La resta, són plans.

3. La tecnologia i la seva relació amb les persones

3.1. En el conte apareixen diversos avenços tecnològics i científics. Com us els imagineu? Creieu que són possibles? N'identifiqueu cap que existeixi en l'actualitat?

Avenç tecnològic o científic	Com l'imaginem?	El crec possible en el futur? Ja existeix?
base lunar habitada		
visiovox		
cotxe-reactor		
girotaxi		
aerobús		
robot parlant		

3.2. El Sr. Weston duu la Glòria al visiovox a veure una pel·lícula en què apareixen, a la Lluna, homes lleopard. *Robbie* va ser escrit el 1939, força anys abans que Neil Armstrong es convertís en la primera persona en trepitjar la Lluna. Tot i aquesta diferència cronològica, ja era sabut que aquest satèl·lit terrestre no albergava cap forma de vida.

Quina intenció creieu que pot tenir Asimov, en referir-se a aquests personatges en un film de ciència-ficció, dins una narració d'aquest mateix gènere?

És una sàtira. Asimov es burla de les històries de ciència-ficció que estan escrites sense cap base científica.

3.3. Asimov planteja la relació de les persones i la tecnologia. En general, n'era un defensor.

El popular científic Stephen Hawking, en canvi, va fer una declaració totalment oposada:

"La humanitat té un marge de 1.000 anys abans d'autodestruir-se a mans dels seus avanços científics i tecnològics."

Stephen Hawking (1942-2018) va ser una autoritat en el camp de la investigació científica sobre l'espai i el temps. Professor de matemàtiques a la Universitat de Cambridge, és autor d'obres de divulgació científica, com ara *Breu història del temps* o *L'univers en una closca de nou*.

Conegut, també, pel seu sentit de l'humor, va fer aparicions esporàdiques en programes còmics. La seva participació a la sèrie *The Big Bang Theory* n'és un exemple.

<http://www.hawking.org.uk/>

A les pàgines 12 i 13, el Sr. i la Sra. Weston discuteixen sobre la idoneïtat o no de Robbie, per estar-se amb la Glòria. A continuació apareixen resumits, però incomplets, els arguments que esgrimeixen cadacun.

Completeu-vos amb algunes de les paraules que trobareu en aquestes fitxes:

Atenció: no les necessitareu totes!

prohibit	possible	Segona	pares	artefacte de metall
a l'escola	traïdor	pensant	amable	Primera
anima	espatllar	autoritzat	nit	desagradable
gat	mal	companyia	fidel	a casa nostra
amistat	robot	gos	impossible	mainadera humana

afectuós

dia

fills

professors

deixaria de funcionar

Sra. Weston

No té _____ i no se sap el que pot estar _____. No es tenen _____ perquè els cuidi un _____.

Es pot _____ i trastornar-se.

Els veïns no volen que els seus fills s'acostin _____ quan es fa fosc.

La nena podria fer _____ amb molts nens i nenes de la seva edat, però no vol perquè ja té el robot.

A Nova York han _____ que els robots estiguin al carrer de _____.

Sr. Weston

Un _____ és molt més de fiar que una _____. Està construït amb l'única finalitat de fer _____ d'un nen petit.

Ha de ser _____, _____ i _____ per força

És _____. La _____ Llei de la Robòtica preveu que abans que pogués fer mal a una persona _____.

Abans ens trastornaríem nosaltres.

No passa res. Hi ha nens que s'estimen més el _____ que els _____.

<p>Sra Weston</p> <p>No té ànima i no se sap el que pot estar pensant. No es tenen fills perquè els cuidi un artefacte de metall.</p>	<p>Sr Weston</p> <p>Un robot és molt més de fiar que una mainadera humana. Està construït amb l'única finalitat de fer companyia d'un nen petit. Ha de ser fidel, afectuós i amable per força.</p>
<p>Es pot espatllar i trastornar-se.</p>	<p>És impossible. La Primera Llei de la Robòtica preveu que abans que pogués fer mal a una persona deixaria de funcionar.</p> <p>Abans ens trastornaríem nosaltres.</p>
<p>Els veïns no volen que els seus fills s'acostin a casa nostra quan es fa fosc.</p>	<p>No passa res. Hi ha nens que s'estimen més el gos que els pares.</p>

<p>La nena podria fer amistat amb molts nens i nenes de la seva edat, però no vol perquè ja té el robot.</p> <p>A Nova York han prohibit que els robots estiguin al carrer de nit.</p>	

Tots els problemes del món

II. Durant la lectura

Glossari

Abans de començar a llegir el conte agafeu paper i llapis. Apunteu-hi totes les paraules el significat de les quals desconeu. Mireu de fer-ne una hipòtesi, pel context. Al final d'aquest bloc d'activitats, en fareu un recull.

1. Digueu si són vertaderes (V) o falses (F) aquestes afirmacions sobre Multivac:

a. És un ordinador gegant que ha crescut durant 50 anys.	
b. Les seves ramificacions semblen tentacles.	
c. Arriba fins als barris perifèrics de Washington DC.	
d. Un grup molt nombrós de persones han d'introduir-hi dades.	
e. Només una persona n'interpreta les respostes.	
f. Dirigeix l'economia de la Terra, però no toca temes científics.	
g. Tracta totes les dades sobre el comportament de cada habitant de la Terra.	
h. Preveu les accions de cada habitant per a l'endemà.	
i. Cada matí crea un informe, d'un parell de pàgines, sobre possibles delictes.	
j. Aquell dia, a la llista, hi apareixen dos assassinats en primer grau.	

a. És un ordinador gegant que ha crescut durant 50 anys.	V
b. Les seves ramificacions semblen tentacles.	V
c. Arriba fins als barris perifèrics de Washington DC.	F
d. Un grup molt nombrós de persones han d'introduir-hi dades.	V
e. Només una persona n'interpreta les respostes.	F

f. Dirigeix l'economia de la Terra, però no toca temes científics.	F
g. Tracta totes les dades sobre el comportament de cada habitant de la Terra.	V
h. Preveu les accions de cada habitant per a l'endemà.	V
i. Cada matí crea un informe, d'un parell de pàgines, sobre possibles delictes.	F
j. Aquell dia, a la llista, hi apareixen dos assassinats en primer grau.	V

2. Quina d'aquestes respostes és la correcta?

1. Bernard Gulliman

- a. **és president del Consell Central de Correccions.**
- b. és el cap del Departament de Seguretat.
- c. presideix el Senat dels Estats Units.

2. Quan comença el conte, com és la probabilitat que els assassinats es cometin?

- a. **Baixa.**
- b. Mitjana.
- c. Alta.

3. Quina ha estat la conseqüència de l'ús de Multivac pel que fa als delictes de sang?

- a. **Pràcticament han desaparegut.**
- b. S'han reduït força.
- c. S'han reduït lleugerament.

4. Gulliman pressiona el seu ajudant, Alí Othman,

- a. perquè no es faci pública la informació.
- b. **perquè durant el seu mandat polític no hi hagi cap més assassinat.**
- c. perquè detingui els possibles assassins com abans millor.

5. Quina és la primera conseqüència de la vigilància a què se sotmeten els possibles delinqüents?

- a. Multivac elimina els assassinats del seu registre.
- b. **La probabilitat que els assassinats es cometin baixa.**
- c. La probabilitat que també mori un policia augmenta.

6. Què pretén Gulliman evitant que hi hagi crims durant el seu mandat?

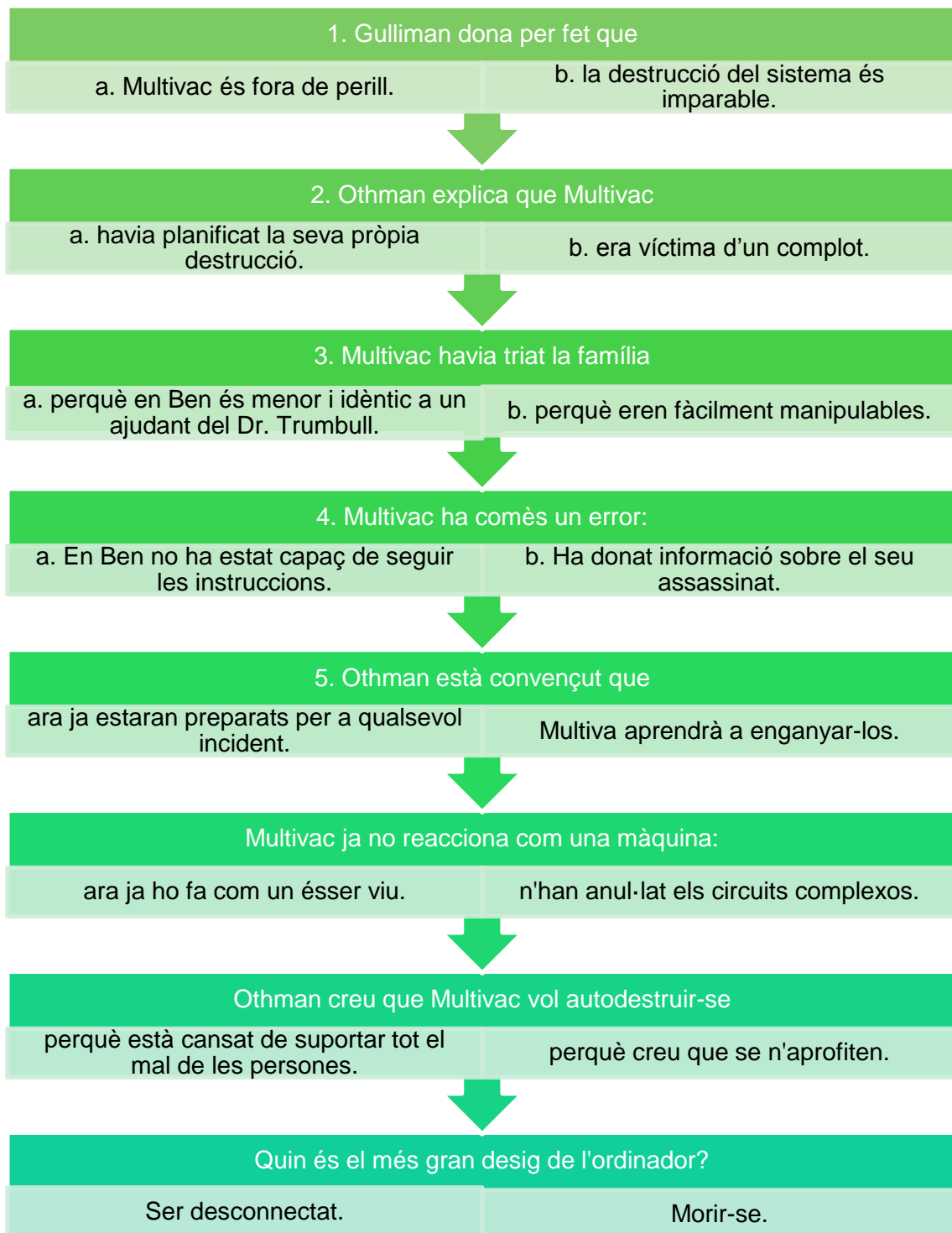
- a. **Tenir una molt bona publicitat política.**
- b. Aconseguir la felicitat i l'harmonia al país.
- c. Fer que les relacions comercials amb altres països millorin.

7. Quin delicta fa només dos anys que s'ha inclòs a la llista de delictes previsibles per Multivac?
- Robatoris a mà armada.
 - Vandalisme urbà.
 - Maltractaments familiars.**
8. Per què Alí Othman creu que és millor no donar tota la informació a Gulliman?
- Segons ell, els polítics només pensen en ells mateixos.**
 - És possible que, sense voler, filtri informació confidencial.
 - Sospita que pot estar-hi implicat.
9. Què es pot deduir de la conversa inicial entre Alí Othman i el seu company Leemy?
- Planifiquen matar l'hipotètic assassí ells mateixos.
 - Que Multivac ha predit un crim de conseqüències tràgiques, però que ho han ocultat al president.**
 - Són els instigadors del crim, en realitat.
10. Per què dels tres familiars que han demanat entrades per a l'estadi, el Ben és l'únic que n'ha aconseguit?
- Les ha sortejat Multivac.**
 - Les ha robat.
 - La hi han regalat els seus pares.
11. Quina cerimònia se celebra?
- La final de la lliga universitària.
 - La graduació d'educació secundària.
 - El jurament que dona pas a la vida adulta.**
12. Quin fet importantíssim s'hi realitza?
- Els escollits tindran una beca per estudiar a l'estranger.
 - S'omplen les dades sobre personalitat a Multivac.**
 - Se sortegen les places de l'escola d'oficis.
13. Amb quina finalitat?
- Perquè Multivac pugui preveure les seves accions.**
 - Per saber quin ofici tindran la resta de la seva vida.
 - Per aconseguir un doctorat en ciència i tecnologia.
14. Com es justifica que Multivac controli tots els moments?
- Per a la seva protecció.
 - Per millorar l'economia.
 - Totes dues respostes són correctes.**

15. Amb què es troben els germans Manners quan tornen a casa?
- La mare ha amagat el pare al soterrani.
 - El pare, Joseph Manner, està sota arrest domiciliari.**
 - Els pares han desaparegut.
16. A nivell mèdic, quin avantatge té el gran ordinador?
- Aviat podrà predir malalties.**
 - Pot substituir els metges i les metgesses en pobles petits de pocs habitants.
 - Enregistra totes les dades i historials mèdics.
17. L'arrest domiciliari del Sr. Manners ha fet que les probabilitats que es cometi el crim
- augmentin.**
 - s'estanquin.
 - disminueixin.
18. Quina és la reacció de la Sra. Manners davant la detenció del seu marit?
- Defensa el seu marit.
 - Li recrimina que pugui estar pensant cometre algun delictes greu.**
 - Demana ajuda a un detectiu.
19. A qui és creu la dona?
- Al marit.
 - A Multivac.**
 - Al fill gran.
20. Quina informació dona a la família el personal de seguretat?
- Expliquen el tipus de delictes de què acusen al Sr. Manners.
 - Menteixen.
 - Cap.**
21. Quin dels dos germans és resolutiu?
- Mike.
 - Ben.**
 - Tots dos.
22. Què fa en Ben després que s'hagin endut el seu pare?
- Marxa sense avisar ningú a demanar ajuda a Multivac.**
 - Idea un pla i demana al germà que l'ajudi.
 - Pensa a entregar-se confessant el crim que anava a cometre el pare.
23. Com incideix en el percentatge de probabilitats que es cometi el crim la trobada entre Ben i Multivac?
- Fa que augmentin.**
 - Fa que s'estanquin.
 - Fa que disminueixin.

24. Per què s'adonen que el veritable possible criminal és el fill petit del detingut?
- a. **Multivac acumula als pares la informació dels menors d'edat.**
 - b. S'ha escapat.
 - c. Troben una pista que ha deixat en Ben sense adonar-se'n.
25. Quina és la resposta de l'ordinador quan en Ben li pregunta com pot ajudar el seu pare?
- a. Li diu que s'entregui.
 - b. Li diu que ha d'anar a Baltimore.
 - c. **Li dona una sèrie d'instruccions molt precises.**
26. Què decideix Leemy després de veure la gravació de la pregunta que en Ben ha fet i la resposta que li ha donat Multivac?
- a. Que detinguin en Ben com abans millor.
 - b. Que ja no pot esperar més per informar el president.
 - c. **Les dues respostes anteriors són correctes.**
27. Fins molt avançada la narració no sabem quin és el crim previst per Multivac:
- a. L'assassinat del president.
 - b. La destrucció de la ciutat.
 - c. **L'assassinat de Multivac.**
28. Què ha fet Ben amb les instruccions que li ha donat Multivac?
- a. Llençar-les a les escombraries.
 - b. **Seguir-les al peu de la lletra.**
 - c. Ensenyar-les a la seva mare.
29. Què havia de fer, finalment, en Ben, segons l'ordinador:
- a. **Accionar avall una palanca.**
 - b. Desendollar l'ordinador.
 - c. Introduir un codi amb què el desprogramaria.
30. Què succeeix exactament en el moment en què en Ben va a fer el que li demana l'ordinador?
- a. Se'n va el corrent elèctric.
 - b. **Li ho impedeixen.**
 - c. No s'hi veu capaç.

2. En Ben és detingut just instants abans que pogués acomplir la seva missió. Trieu el fragment correcte per resumir el desenllaç de la narració:

1. Gulliman dona per fet que Multivac és fora de perill.
2. Othman explica que Multivac havia planificat la seva pròpia destrucció.
3. Multivac havia triat la família perquè en Ben és menor i idèntic a un ajudant del Dr. Trumbull.
4. Multivac ha comès un error: ha donat informació sobre el seu assassinat.
5. Othman està convençut que Multivac aprendrà a enganyar-los.

III. Una mirada de prop

Glossari

Abans de començar a llegir el conte agafeu paper i llapis. Apunteu-hi totes les paraules el significat de les quals desconeu. Mireu de fer-ne una hipòtesi, pel context. Al final d'aquest bloc d'activitats, en fareu un recull.

1. Estructura

Resumiu molt breument, en aquesta taula, les tres grans parts de la narració. Recordeu que en l'apartat "Estructura" de les activitats sobre *Robbie* en teniu una breu explicació:

Plantejament	Nus	Desenllaç

Plantejament	Nus	Desenllaç
Multivac és un ordinador capaç de preveure crims. Un dia, en predui un de conseqüències tràgiques. Es deté l'home que l'ordinador mateix assenyala.	Ben, el fill de setze anys del detingut, demana ajuda a l'ordinador. Multivac li dona una sèrie d'instruccions que ha de seguir al peu de la lletra.	Es descobreix que l'objectiu de l'ordinador és autodestruir-se. Ha seguit un pla perquè en Ben accioni la palanca que el curtcircuitarà. L'aturen a temps.

2. Un joc de pistes

El narrador del conte parla d'un crim, però no el determina. A mesura que avança l'argument, en va donant aquestes pistes:

Ningú no pot planejar un crim d'aquesta classe tot sol; ha de tenir còmplices (pàg. 34)

Així, doncs, es van concentrar en els detalls del delictes que no havien inclòs a la llista presentada per Gulliman, un delictes molt pitjor que l'assassinat de primer grau, un delictes que no havia estat mai intentat durant tota la història de Multivac (pàg. 33-34)

-Posar Manners en observació va fer augmentar les probabilitats; ara, l'arrest domiciliari les ha fet pujar encara més. (pàg. 40)

-Et penses que no ho sé? -va dir Othman, de mal humor-. El que no sé és per què. (pàg. 40)

-Però digui'm per què -cridava Manners mentre se l'enduien-. Digui-m'ho. Si almenys ho sabés... És un assassinat? Se suposa que estic planejant un assassinat? (pàg. 43)

-Què vol dir, Othman? -va balbucejar-. A què es refereix amb això de "pitjor que un assassinat"? (pàg. 48)

Per què creieu que el narrador dona aquesta informació de forma tan misteriosa i tan a poc a poc?

Resposta oberta. Orientativa: Per crear suspens i anar augmentant la tensió narrativa.

3. Els personatges

3.1. Qui és qui?

Relacioneu les etiquetes amb línies:

Detingut acusat de planificar la destrucció de Multivac.	Mike Manners	President del Consell Central de Correccions.
Germà gran de Ben. Tot i ser major d'edat, no fa cap acció per salvar el pare.	Multivac	Ajudant del President i encarregat de revisar el llistat de delictes del dia.
Company d'Alí Othman.	Rafe Leemy	Encarregat de reclamacions a Multivac.
Gran ordinador, que posseeix les dades de les accions i emocions de tots els pobladors de la Terra. Pot predir-ne les reaccions.	Ben Manners	Noi de setze anys que actua per salvar el pare. Segueix les instruccions de l'ordinador.
	Bernard Gulliman	
	Joseph Manners	
	Alí Othman	
	Harold Quimby	

Multivac: Gran ordinador, que posseeix les dades de les accions i emocions de tots els pobladors de la Terra. Pot predir-ne les reaccions.

Bernard Gulliman: President del Consell Central de Correccions.

Alí Othman: Ajudant del President i encarregat de revisar el llistat de delictes del dia.

Rafe Leemy: Company d'Alí Othman.

Ben Manners: Noi de setze anys que actua per salvar el pare. Segueix les instruccions de l'ordinador.

Joseph Manners: Detingut acusat de planificar la destrucció de Multivac.

Mike Manners: Germà gran de Ben. Tot i ser major d'edat, no fa cap acció per salvar el pare.

Harold Quimby: Encarregat de reclamacions a Multivac.

3.2. Multivac

a. Multivac és un ordinador capaç de predir la reacció de les persones (cosa que inclou els delictes que pretenen cometre) perquè en coneix les accions, la forma d'actuar i les emocions.

En la narració se'n recullen diversos avantatges. Recordeu quins? Acoloriu les etiquetes corresponents de color verd:

Evitar que vosaltres feu mal a altres persones.

Tenir les proves per als judicis.

Respondre preguntes de la població.

No posar-se mai malalt.

Predir i evitar delictes.

Saber quina és la persona adequada per casar-vos-hi.

Evitar que us facin mal.

Saber quina professió tindreu.

Avançar-se a possibles malalties.

Evitar que vosaltres feu mal a altres persones.

Respondre preguntes de la població.

Predir i evitar delictes.

Evitar que us facin mal.

Avançar-se a possibles malalties.

b. Però un sistema com aquest podria tenir algun inconvenient...

Harold Quimby en troba alguns. Acoloriu-ne les etiquetes de color vermell:

Envaeix la intimitat.

No es pot donar sorpreses a les persones que estimeu.

No dona l'oportunitat de demostrar que no volíeu cometre un delicte.

No es pot amagar res, ni dins els pensaments.

Envaeix la intimitat.

No es pot amagar res, ni dins els pensaments.

c. Penseu, durant un parell de minuts, quin tipus d'informació personal oferiu vosaltres o les vostres amistats a les xarxes socials. Encercleu la informació que hagi estat publicada.

Adreça familiar	Identitat de la parella	Llista d'amistats
Centre educatiu	Estat d'ànim	Contacte (correu electrònic o telèfon)
Activitats de lleure	Sortides per viatges	Visites a pàgines web
Informació sobre la família	Gustos i interessos	Llistes de reproducció musical

Ara, digueu: penseu que és relativament fàcil, avui, tenir molta informació sobre les persones encara que pràcticament no les coneguem? Raoneu la vostra resposta.

Resposta oberta.

d. Compareu aquest fragment del conte (en què es recull una impressió que té en Ben) amb un versicle de la Bíblia:

<p>“Si Multivac prenia, Multivac també podia donar.”</p> <p>“Tots els problemes del món” (Pàg. 43)</p>	<p>“El Senyor ho dona, ell mateix ho pren.”</p> <p>Job 1, 21</p>
--	--

Sembla que Asimov hagi donat a Multivac poders divins, que hi hagi una identificació entre els dos éssers.

e. Llegiu el fragment següent:

Hi havia un percentatge de preguntes banals: gent que feia preguntes personals sobre els veïns o preguntes obscenes sobre personalitats destacades; escolars que volien anticipar-se als professors o que consideraven com una proesa d'intel·ligència intentar confondre Multivac.
(pàg. 43)

Si fóssiu davant Multivac, què li preguntàrieu? Recordeu que el tipus de preguntes que li feu també seran recollides per catalogar la vostra personalitat.

Resposta oberta.

f. Multivac és un ordinador, és a dir, un objecte informàtic, tecnològic, creat per l'ésser humà. Tot i així, quan li pregunten què és el que més desitja en el món, no respon "destruir-me" o "desconnectar-me". Vol, textualment, "morir".

Per què creieu que utilitza aquest verb precisament? Quines connotacions té?

Només poden morir els éssers animats. Això dona vida a Multivac. D'alguna manera, l'humanitza.

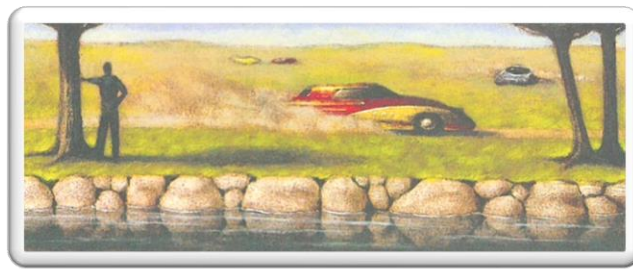
g. Recordem les Lleis de la Robòtica que va escriure el mateix Isaac Asimov:

Lleis de la Robòtica

Primera	Un robot no pot fer mal a un ésser humà o, per inacció, permetre que un ésser humà prengui mal.
Segona	Un robot ha d'obeir les ordres dels éssers humans, excepte si entren en conflicte amb la primera llei.
Tercera	Un robot ha de protegir la seva pròpia existència en la mesura que aquesta protecció no entri en conflicte amb la primera o la segona llei.

Creieu que aquestes lleis es compleixen en aquesta narració? Per què?

Resposta oberta. Orientativa: Desobeeix les lleis segona i tercera.

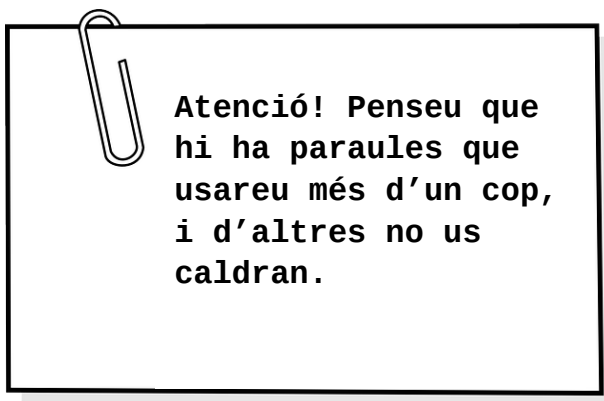
Sally

II. Durant la lectura

Glossari

Abans de començar a llegir el conte agafeu paper i llapis. Apunteu-hi totes les paraules el significat de les quals desconeu. Mireu de fer-ne una hipòtesi, pel context. Al final d'aquest bloc d'activitats, en fareu un recull.

1. Completeu el possible diari personal que el narrador de Sally, Jacob Fakers, podria escriure sobre el dia en què s'esdevenen els fets que constitueixen el plantejament del conte:

acompanyar	fàbrica	morien	granja	convidat
Vint-i-cinc	Gellhorn	xofer	beneficis	confidencial
estimant-lo	cinquanta-cinc	Stephen	bona	mala
desconfiança	automàtic	morir	bloquejat	cinc
confiança	conductor	cotxes	arrenqui	inacceptable
Matthew	fet fora	odiava	estimava	descapotable
guanyariem	acollit	Sally	estafariem	automabusos
Hester	perdríem	milió	Giuseppe	Harridge

Avui, mentre feia la meva passejada habitual per la _____, ha vingut un home a visitar-me. Es diu Raymond J. _____ i no el coneixia de res, abans d'aquest matí. Tampoc no sabia que vindria. L'ha fet passar la Sra. _____, que és qui em porta l'agenda i la correspondència. M'agrada, la Sra. _____, perquè a ella li agraden els _____ de la granja, no com a d'altres persones. El Sr. _____ m'ha semblat _____ persona, d'entrada. En canvi, he notat que a la Sra. Hester li creava _____.

_____ s'ha apropat a saludar-nos. És un _____ preciós, de línies Pures. Fa _____ anys que ningú no se li ha assegut al volant.

En _____ és agent de vendes. M'ha dit que volia fer-me una proposta _____. _____ ens ha volgut _____ i he notat com a ella el foraster tampoc no li feia cap gràcia.

He explicat a _____ el funcionament de la granja: tenim _____ cotxes automàtics, de motor positrònic. M'ha vingut al cap com va generalitzar-se l'ús d'automòbils d'aquest tipus. Abans tots eren manuals i _____ moltes persones en accidents. Sí que és cert, però, que el preu d'aquests cotxes és de deu a cent vegades més car que els manuals.

_____ va ser el primer cotxe automàtic que vaig conduir. Jo era el _____ del Sr. _____ i _____ l'automòbil perquè em pensava que em prendria la feina. Però el meu cap no volia anar amb un cotxe sense _____, així que vaig dur-lo molt de temps, i vaig acabar _____ i comprenent-lo. Harridge també va acabar _____, així que va crear aquesta granja i m'hi va deixar al càrrec, quan va _____.

_____ m'ha fet una proposta del tot _____: pretén que _____ el motor dels cotxes de la granja i que els posem en altres vehicles per vendre'ls com a automòbils positrònics. Diu que _____ molts diners, perquè podríem treure'n entre 50.000 i un _____ de dòlars. M'hi he negat en rodó, per molt que ell ha insistit i m'ha intentat convèncer. Aleshores, ha ocorregut un fet que no m'ha deixat cap dubte sobre el tipus de persona que tenia al davant: _____ ha conduït a _____ sense el seu permís, perquè n'ha _____ el control automàtic i s'ha dirigit a tota velocitat contra _____ i _____, que han hagut d'apartar-se. Encara m'ha parlat de _____ econòmics per convèncer-me, però hem discutit i l'he _____. No el vull tornar a veure mai més.

Avui, mentre feia la meva passejada habitual per la **granja**, ha vingut un home a visitar-me. Es diu Raymond J. **Gellhorn** i no el coneixia de res, abans d'aquest matí. Tampoc no sabia que vindria. L'ha fet passar la Sra. **Hester**, que és qui em porta l'agenda i la correspondència. M'agrada, la Sra. **Hester**, perquè a ella li agraden **els cotxes** de la granja, no com a d'altres persones. El Sr. **Gellhorn** m'ha semblat **bona** persona, d'entrada. En canvi, he notat que a la Sra. Hester li creava **desconfiança**.

Sally s'ha apropiat a saludar-nos. És un **descapotable** preciós, de línies Pures. Fa **cinc** anys que ningú no se li ha assegut al volant.

EN **Gellhorn** és agent de vendes. M'ha dit que volia fer-me una proposta **confidencial**. **Sally** ens ha volgut **acompanyar** i he notat com a ella el foraster tampoc no li feia cap gràcia.

He explicat a **Gellhorn** el funcionament de la granja: tenim **cinquanta-cinc** cotxes automàtics, de motor positrònic. M'ha vingut al cap com va generalitzar-se l'ús d'automòbils d'aquest tipus. Abans tots eren manuals i **morien** moltes persones en accidents. Sí que és cert, però, que el preu d'aquests cotxes és de deu a cent vegades més car que els manuals.

Matthew va ser el primer cotxe automàtic que vaig conduir. Jo era el **xofer** del Sr. **Harridge** i **odiava** l'automòbil perquè em pensava que em prendria la feina. Però el meu cap no volia anar amb un cotxe sense **conductor**, així que vaig dur-lo molt de temps, i vaig acabar **estimant-lo** i comprenent-lo. Harridge també va acabar **estimant-lo**, així que va crear aquesta granja i m'hi va deixar al càrrec, quan va **morir**.

Gellhorn m'ha fet una proposta del tot **inacceptable**: pretén que **arrenqui** el motor dels cotxes de la granja i que els posem en altres vehicles per vendre'ls com a automòbils positrònics. Diu que **guanyaríem** molts diners, perquè podríem treure'n entre 50.000 i un **milió** de dòlars. M'hi he negat en rodó, per molt que ell ha insistit i m'ha intentat convèncer. Aleshores, ha ocorregut un fet que no m'ha deixat cap dubte sobre el tipus de persona que tenia al davant: **Gellhorn** ha conduït a **Sally** sense el seu permís, perquè n'ha **bloquejat** el control automàtic i s'ha dirigit a tota velocitat contra **Giuseppe** i **Stephen**, que han hagut d'apartar-se. Encara m'ha parlat de **beneficis** econòmics per convèncer-me, però hem discutit i l'he **fet fora**. No el vull tornar a veure mai més.

2. Ordeneu els esdeveniments que resumeixen el nus de la narració, fent fletxes que uneixin els quadres:

Pistes:

**El punt de partida s'encapçala amb el número 1.
Les caselles que van seguides es toquen.**

3. Desxifreu les frases que resumeixen el desenllaç de la història. Com a pista, en el criptograma ja trobareu totes les vocals i els noms dels personatges que hi apareixen:

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
8				26				1						25						4					

S A L L Y E _ _ A _ _ E _ _ O _ _ I _ _ I E _
 6 8 9 9 16 26 23 17 8 15 26 7 25 9 9 1 15 1 26 23

_ A _ _ O _ _ A _ _ A _ _ A _ _ A _ _ A .
 17 8 14 25 15 21 8 15 8 9 8 5 15 8 21 24 8

_ ' E _ _ E _ _ A _ _ A I _ _ _ A _ _ E _ _ _ U E
 9 26 21 13 26 23 8 17 8 1 5 6 8 12 26 15 22 4 26

_ A _ _ I E _ _ _ _ O _ _ A _ _ G E L L H O R N
 2 8 17 1 26 21 14 15 25 12 8 14 5 26 9 9 2 25 15 21

_ O _ _ _ . E _ _ A A _ _ A _ _ U _ _ E _ _ A , A _ _
 23 25 15 14 26 15 8 8 9 8 7 4 21 26 14 8 8 23 12

_ A _ _ _ U E _ _ _ E _ _ E _ _ U _ _ A _ _ I _ _ _ .
 23 8 15 22 4 26 6 13 26 10 26 21 4 23 8 14 1 7 6

_ A _ _ I A _ _ O _ _ _ E _ _ _ O _ _ A _ _ _ U A _ _ _ A
 2 8 17 1 8 23 25 15 14 26 6 5 25 14 8 14 22 4 8 21 14 8

E _ _ _ O _ _ A _ _ ' A U _ _ O _ _ A _ _ U _ _
 26 6 14 25 21 8 9 8 4 14 25 23 8 12 4 6

_ ' _ A _ _ I A _ _ E _ _ _ O _ _ _ E _ _ A _ _ A _ _ _
 9 2 8 17 1 8 11 26 14 7 25 15 15 26 15 8 12 8 21 6

_ ' E _ _ E _ _ I _ _ - _ O ? _ _ O _ _ _ _
 13 26 21 17 26 6 14 1 15 9 25 23 25 9 14 6

_ O _ _ _ E _ _ _ O _ _ _ A _ _ _ _ A _ _ _ A _ _ _ .
 7 25 14 18 26 6 6 25 21 23 8 9 14 15 8 7 14 8 14 6

_ U E _ _ A _ _ _ A _ _ A _ _ I _ _ E _ _ I _ _ E I _ _ E _ _
 22 4 26 10 8 6 6 8 15 8 6 1 13 26 7 1 13 26 1 18 26 21

_ E _ _ _ O _ _ _ ' A U _ _ O _ _ A _ _ U _ _ ?
 11 26 15 7 25 23 9 8 4 14 25 23 8 12 4 6

_ _ _ E _ _ _ U E U _ _ _ I A _ _ E _ _ I _ _ I _ _ A _ _
 7 15 26 7 22 4 26 4 21 13 1 8 13 26 7 1 13 1 15 8 21

_ A _ _ A _ _ - _ O _ _ A _ _ _ O _ _ _ . _ A _ _ O
 23 8 14 8 15 21 25 6 8 14 25 14 6 24 8 21 25

_ ' A _ _ _ A _ _ A _ _ A _ _ _ _ A _ _ _ A _ _
 23 8 5 15 8 13 8 14 8 21 14 10 8 6 6 8 15

E _ _ _ O _ _ E _ _ A _ _ _ S A L L Y
 26 6 14 25 21 26 6 8 23 12 6 8 9 9 16

2. Sally

2.1. La narració comença amb la frase següent:

“Sally venia per la carretera del llac, de manera que la vaig saludar amb la mà i la vaig cridar pel nom.” (pàg. 55)

a. En un primer moment, de qui pensem que està parlant?

Probablement, d'una persona.

b. El narrador triga una mica a fer-nos veure que és un cotxe. Com ho fa?

A la pàgina 56 diu que Sally se li acosta i ell la toca. Aleshores en nota la calidesa de l'esmalt del parafang i el visitant diu, textualment: “Un cotxe preciós”.

2.2. Sally és un cotxe automàtic. Té un motor positrònic que el converteix en un cotxe que pot funcionar sense conductor. Dona nom a la narració, per la qual cosa ja veiem que n'és el personatge principal.

El narrador dona molta informació que ajuda a caracteritzar-lo, tant de forma física com psicològica. Sense rellegir el conte, quins detalls podeu recordar-ne?

Sally	
Caracterització física	Caracterització psicològica

Sally	
Caracterització física	Caracterització psicològica
Descapotable del 2045	Pot interactuar amb els humans (no parla però demostra que

Gènere femení	entén què li diuen i sap respondre amb els sorolls del motor).
Esmalt dur i brillant	Té sentit de l'humor (riu obrint i tancant les portes).
Motor positrònic	No li agraden els forasters.
Xassís armat	És presumida.
Línies pures	Defensa Falkers de l'assaltant.
	Falkers diu característiques psicològiques en general:
	-Tenen personalitat, que són carinyosos i afectuosos.
	-Si posen els cervells en altres carrosseries, no seran feliços.

3. El temps

3.1. Temps extern

El temps extern es refereix a l'època, l'any, el dia... en què ocorren els fets.

En la narració no s'explicita quin any és, però hi apareixen algunes dades que ens en poden donar una idea. Quines són? La resposta a aquestes preguntes us seran bones pistes:

a. Quant fa que el narrador dirigeix la granja?

Trenta-tres anys. (pàg. 61)

b. Matthew és un dels primers cotxes automàtics que es van construir. De quin any és?

Del 2015. (pàg. 59)

c. Quin any van construir Sally?

El 2045. (pàg. 56)

c. Quant temps fa que Sally viu a la granja?

Cinc anys. (pàg. 56)

3.2. Temps intern

El temps intern és el període temporal durant el qual s'esdevenen els fets de la narració. Pot ser la vida d'un personatge, un dia, un curs escolar...

En el aquest conte, és relativament curt: dura tres dies. Ara bé, es parla de fets que han ocorregut força anys abans. Aquest recurs literari s'anomena *flashback* o retrospecció.

Podeu identificar aquesta part de la història?

Jacob Falkers recorda quan va conduir el primer automàtic, treballant per a en Harridge. (pàg. 60).

4. Tecnologia actual

En el conte, els cotxes automàtics són fruit de l'evolució de la tecnologia i se n'explica, vagament, com aquest avenç tecnològic va introduir-se i generalitzar-se en la societat:

“Fins i tot tenim un model del 2015, un Mat-O-Mot, que encara funciona: va ser un dels primers automàtics. És el primer que vam tenir. [...] Al seu temps les úniques persones que conduïen cotxes automàtics eren els veterans de guerra cecs, els paraplàtics i els caps d'estat.” (pàg. 59)

“Recordo que no hi havia ni un sol automòbil al món amb prou intel·ligència per tornar sol a casa. He conduït una pila de cotxes que necessitaven a cada moment la mà de l'home per funcionar. Aquests artefactes solien matar cada any desenes de milers de persones. Els automàtics van resoldre aquest problema. Naturalment, el cervell positrònic és capaç de reaccionar molt més de pressa que el cervell humà.” (pàg. 59)

“Això ho he instal·lat jo especialment als nostres cotxes. Són nets. Es renten els vidres contínuament. Els agrada. A Sally li he instal·lat fins i tot aspersors de cera. Ella mateixa s'encera cada nit.” (pàg. 62)

4.1. Quins avantatges hi veu el narrador? Hi esteu d'acord? Hi trobeu algun desavantatge?

El narrador diu que són més segurs. Resta de la pregunta, oberta.

4.2. Compareu-ho amb la tecnologia automobilística actual. En quins aspectes coincideix amb els avenços imaginats per Isaac Asimov?

Ja hi ha automòbils que no necessiten conductor. Estan en fase de proves. La data també és aproximadament similar (el cotxe Matthew és del 2015). La motivació, però,

és diferent (no són per a persones que no poden conduir, sinó que l'evolució busca la comoditat i la seguretat).

5. Un final desconcertant

5.1. Els cotxes automàtics del conte (robots, al cap i a la fi) evolucionen fins al punt de prendre decisions, però aquestes decisions entren en conflicte amb les Lleis de la Robòtica. De quina manera?

Recordem-les:

Lleis de la Robòtica

Primera	Un robot no pot fer mal a un ésser humà o, per inacció, permetre que un ésser humà prengui mal.
Segona	Un robot ha d'obeir les ordres dels éssers humans, excepte si entren en conflicte amb la primera llei.
Tercera	Un robot ha de protegir la seva pròpia existència en la mesura que aquesta protecció no entri en conflicte amb la primera o la segona llei.

L'automatobús desobeeix les dues primeres lleis, quan mata Gellhorn i quan no obeeix els seus comandaments.

5.2. La percepció que el narrador té de Sally, al final, ha evolucionat. Ja no li té el mateix afecte, perquè ha comprès que, per lògica, algun dia els vehicles es rebel·laran contra els humans i intentaran massacrar-los.

Escriviu una narració breu en què el mateix narrador expliqui algun instant d'aquest futur distòpic, és a dir, de la guerra entre els vehicles i les persones.

Resposta oberta.

El sufragi

II. Durant la lectura

Glossari

Abans de començar a llegir el conte agafeu paper i llapis. Apunteu-hi totes les paraules el significat de les quals desconeu. Mireu de fer-ne una hipòtesi, pel context. Al final d'aquest bloc d'activitats, en fareu un recull.

La primera paraula de la llista, tanmateix, ja us la donem. Sabeu què significa la paraula que titula el conte? Llegiu-ne la definició:

1. **sufragi**

Font *Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (2a edició)*

Vot pel qual hom es declara favorable a tal o tal candidat, a tal o tal resolució.

Vot emès per una persona física o jurídica per a la provisió de càrrecs.

Sufragi restringit. **sufragi universal** Dret de vot de totes les persones majors d'edat d'una comunitat. Obra bona o pregària que fan els [...]

1. Completeu les respostes a aquestes preguntes sobre el plantejament de la narració amb la paraula adequada (com a pista, hi trobareu el nombre de lletres que té). Per comprovar-ho, podeu cercar-les a la sopa de lletres que hi ha a continuació:

1. El conte s'inicia amb una breu presentació que s'esdevé un dia molt important. Quin dia és?

El dia de les _____ (9).

2. Qui hi ha davant la casa?

Molts _____ (8).

3. Hi ha una persona que espera que en Norman Muller es llevi. Qui és?

L'agent _____ (7).

4. Sobre quin tema es parla just al començament?

Sobre les eleccions _____ (13).

5. Quina il·lusió té la Sarah sobre el seu marit?

Li agradaria que fos _____ (6).

6. Llegim la descripció de Norman Muller. Sembla un home corrent o extraordinari?

Sembla un home _____ (7).

7. Al país hi viuen dos-cents cinquanta milions d'habitants. Però el nombre dels que podrien ser escollits per votar, quin és?

Només _____ (9) milions.

8. Per poder escollit cal complir dos requisits. Un és tenir entre 20 i 60 anys. Quin és l'altre?

Ser _____ (4).

9. La Sarah està convençuda que el votant serà de l'estat on ells viuen. Quin és?

_____ (7).

10. Qui ha de fer la tria tan decisiva de la qual tothom està pendent?

_____ (8).

11. Amb quins animals compara els polítics, el sogre del protagonista?

Amb els _____ (7).

12. L'avi de la Linda explica les diferències entre l'antic sistema electoral i el nou. Per què es va crear, teòricament, l'actual?

Per evitar la _____ (7) de la campanya electoral.

13. Què és el que sorprèn molt la nena, quan ho sent explicar?

Que abans, l'avi _____ (6).

14. Com reacciona la Sarah quan el seu pare comença a queixar-se de Multivac i el sistema electoral?

Envia la nena a _____ (6).

15. Els lectors i lectores esbrinem que n'hi ha prou amb un vot perquè Multivac calculi qui és elegit president. Com ens n'assabentem?

Matthew Hortenweiler ho explica a la _____ (5).

16. La Sarah sap que ha arribat al poble tot un destacament de policies perquè li ho ha dit una veïna. Què tenen d'especial aquests agents?

Són del _____ (6+6).

17. Quina sensació causa en el marit aquest nou indici?

Li provoca _____ (9).

18. A la nit truquen a la porta i un home dona la notícia que els lectors i lectores ja esperem. Qui serà el votant d'aquestes eleccions?

Serà _____ (6+6).

T P Z T S X N J B U H A P V O U S F N U
 N N C A S E O D C L Q K O O H L E F W V
 A L A N X Z R I U V C L E R W E I Q U B
 F G G T X G M V V T T O T A L L C V L C
 H V T I O M A O E O E C R E G L I N D A
 F O I F G V N Q R I A I C R Y U L P S O
 R U M N C E M S Z V S C U G E L O W E H
 Q M W E T T U U I D I E M Q H N P U H S
 Y H Q K W R L T O O S W C B N G T N I J
 L T N P V S L M N G J U G R E I D G I B
 O A M V F U E S H H A N D L E Y G G N C
 R M Q Y M R R A S E P S E D I T B A D I
 M S B J I Q R Z D Y E O P L R N L V I O
 H W Z M O Z D O A T N A U Q N I C A A W
 X B R B Z E N V J Y Q P W H F C B T N B
 H O E D P R E S I D E N C I A L S O A E
 D D F V Z G O V D Y N B D U I S G V R M
 B B V I U C G Z P X I E U C U X K A V T
 N D J T R J Y Q R W I Y O Z W T Y L U L
 O R X U X V I H I I X R G K G X U K T C

1. eleccions	7. cinquanta	13. votava
2. policies	8. home	14. dormir
3. Handley	9. Indiana	15. Linda
4. presidencials	10. Multivac	16. servei secret
5. votant	11. voltors	17. inquietud
6. corrent	12. despesa	18. Norman Muller

Solució:

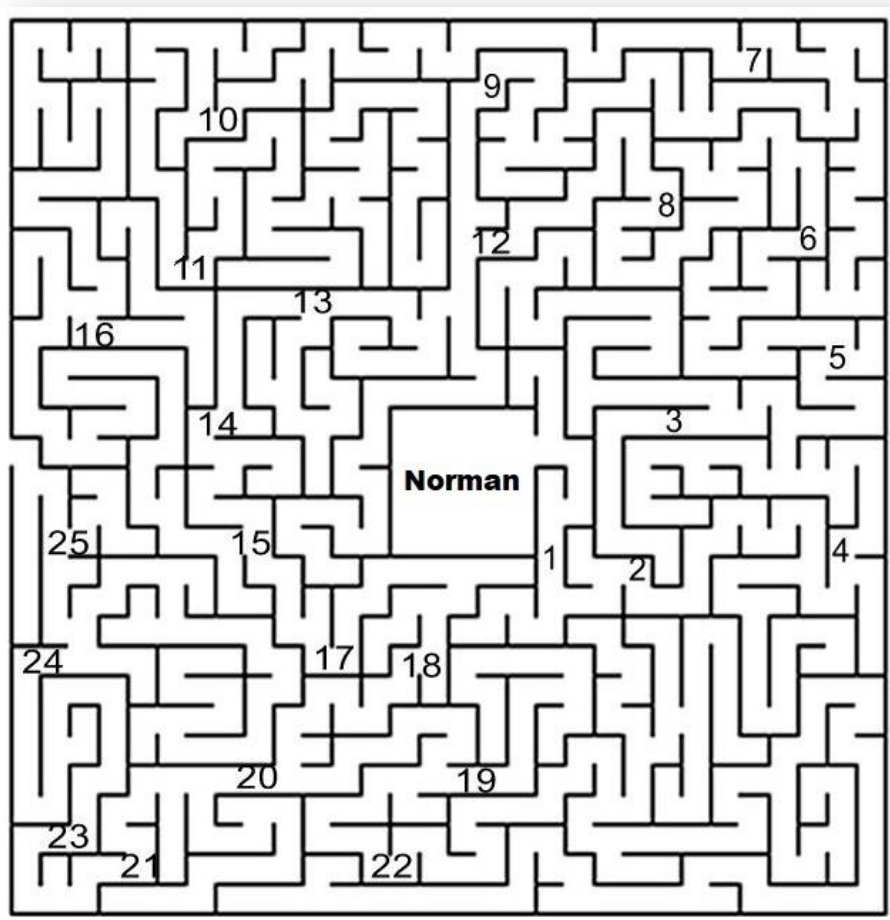
T + + + S + N + + + + + V + + S + + +
 + N + + + E O D + + + + O + + + E + + +
 + + A + + + R + U + C L + + + E I + + +
 + + + T + + M V + T T O + + L + C + + +
 H + + + O + A + E O E C R E + L I N D A
 + O + + + V N + R I A I C R + + L + + +
 + + M + + + M S + V S C U + E + O + + +
 + + + E + + U + I + I E + Q + N P + + +
 + + + + + L T + O + + C + N + T + + +
 + + + + + L + N + + + + R + I + + I +
 + + + + + U E S + H A N D L E Y + + N +
 + + + + M R R A S E P S E D + T + A D +
 + + + + I + + + + + + + + + + V I +
 + + + M + + + + A T N A U Q N I C A A +
 + + R + + + + + + + + + + + + T N +
 + O + + P R E S I D E N C I A L S O A +
 D + + + + + + + + + + + + + + + V + + +
 + + + + + + + + + + + + + + + + + + +
 + + + + + + + + + + + + + + + + + + +
 + + + + + + + + + + + + + + + + + + +

2. En el nus de la narració, Norman Muller viu una situació que vol evitar però no pot, busca una sortida per evitar-la però no la troba.

Ajudeu-lo a sortir del laberint en què se sent perdut. Per fer-ho, decidiu si aquestes afirmacions són certes o falses. Encercleu el número de les certes: us senyalaran el camí correcte!

	És veritat o és mentida?
1.	Quan s'assabenta de la notícia, en Norman Muller gairebé entra en xoc.
2.	La Sarah deixa clar que no vol que triïn ningú més.
3.	L'agent del servei secret s'estranya que en Norman no estigui eufòric.
4.	L'agent assignat a casa de Norman es diu Phil Handley.
5.	Diu a la Sarah que només pot informar de la notícia a la seva família i amistats de confiança.
6.	També li diu que seguiran tots els membres de la família, quan surtin al carrer.
7.	L'agent li pregunta quantes persones viuen a la casa. Li cal informació.
8.	Handley assegura que no molestarà gaire encara que visqui dos dies amb ells.
9.	La Linda ha de cedir la seva habitació a l'agent.
10.	L'objectiu de l'agent és preparar en Norman per a les complicades preguntes que li faran psicòlegs i psiquiatres.
11.	Norman diu a Handley que se sent molt orgullós d'haver estat triat.
12.	Multivac ha triat Norman perquè és el més representatiu dels ciutadans dels Estats Units d'aquest any.
13.	La Sarah interromp Norman perquè no continuï mostrant els seus dubtes sobre si és la persona adient.
14.	Handley admet que Multivac no és infal·lible.
15.	Norman creu que ser el votant és una responsabilitat massa gran.
16.	Norman, però, reconeix que si el president no fa bé la seva tasca, ningú no el responsabilitzarà a ell. Demà, ningú no se'n recordarà.
17.	La Sarah creu que ser votant implica beneficis econòmics i de popularitat, com ara contractes de publicitat.
18.	Norman no pot respondre cap trucada. Sempre agafa el telèfon l'agent Handley.
19.	Excepte sortir al carrer, ha pogut fer vida normal: veure la televisió, rebre visites...
20.	Sarah i Norman viuen els dies anteriors a la votació amb estats d'ànim molt

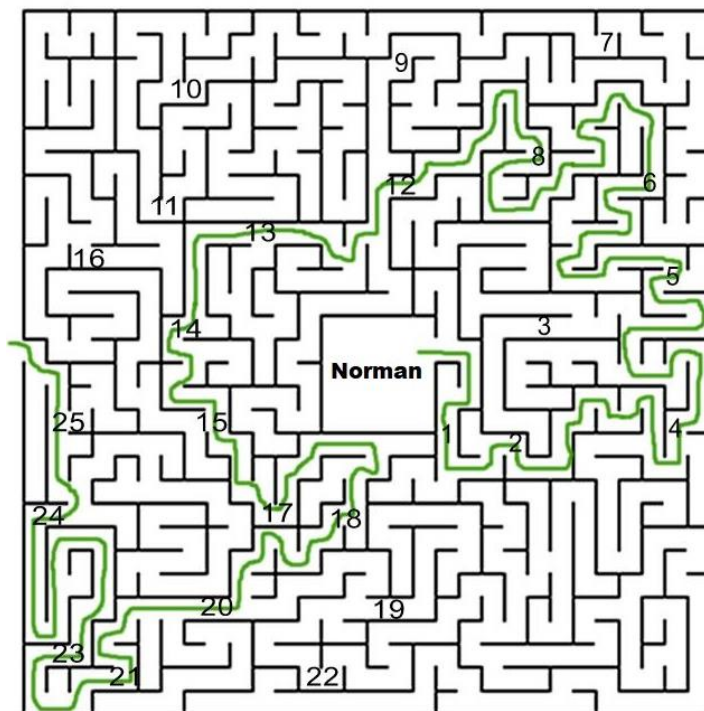
	diferents.
21.	Norman va a fer la votació entre grans mesures de seguretat.
22.	El porten a la seu central de Multivac. Allà veu tots els xips i circuits.
23.	L'avisen que li farà preguntes que potser no tindran gaire sentit per a ell.
24.	Li fan signar un contracte de confidencialitat.
25.	Durant tres hores, Multivac li fa preguntes amb fitxes perforades.

Són certes:

1. Quan s'assabenta de la notícia, en Norman Muller gairebé entra en xoc.
2. La Sarah deixa clar que no vol que triïn ningú més.
4. L'agent assignat a casa de Norman es diu Phil Handley.
6. També li diu que vigilaran tots els membres de la família, quan surtin al carrer.
8. Handley assegura que no serà cap molèstia encara que visqui dos dies amb ells.

12. Multivac ha triat Norman perquè és el més representatiu dels ciutadans dels Estats Units.
13. La Sarah interromp Norman perquè no continuï mostrant els seus dubtes sobre si és la persona adient.
14. Handley admet que Multivac no és infal·lible.
15. Norman creu que ser el votant és una responsabilitat massa gran.
17. La Sarah creu que ser votant implica beneficis econòmics i de popularitat, com ara contractes de publicitat.
18. Norman no pot respondre cap trucada. Sempre agafa el telèfon l'agent Handley.
20. Sarah i Norman viuen els dies anteriors a la votació amb estats d'ànim molt diferents.
21. Norman va a fer la votació entre grans mesures de seguretat.
23. L'avisen que li farà preguntes que potser trobarà sense sentit.
24. Li fan signar un contracte de confidencialitat.
25. Durant tres hores, Multivac li fa preguntes amb fitxes perforades.

3. Relacioneu els elements de les dues columnes per resumir el desenllaç del conte:

Després de les preguntes	pensava en el fet que, per un dia, havia estat tota la població dels Estats Units.
Mentre espera per si li han de fer més preguntes	però no li ho diuen.
Més que en els diners que desitjava la Sarah	ha exercit el dret lliure al sufragi.
Paulson l'informa	es va relaxant a poc a poc.
Pregunta qui ha guanyat les eleccions	pensa en les invitacions a tota mena d'actes.
Se sent orgullós d'ell mateix perquè en representació de tots	que no cal que li facin més preguntes.

Glossari

Recordeu que havíeu de fer la lectura amb un paper i un llapis? Ara necessiteu, també, un diccionari. Apunteu en aquesta taula les paraules el significat de les quals desconexíeu, quina hipòtesi n'havíeu fet i què en diu el diccionari.

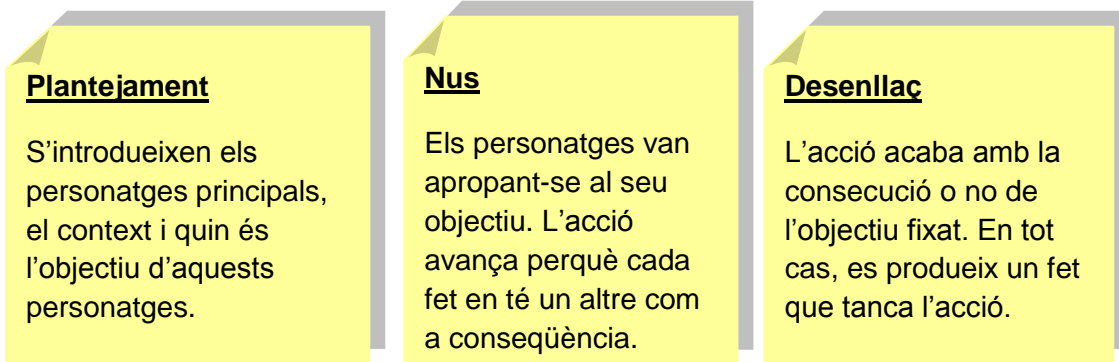
Com aneu d'intuïció lèxica? Comproveu-ho!

Glossari		
Paraula desconeguda	Hipòtesi sobre el seu significat	Comprovació

III. Una mirada de prop

1. Estructura

Aquesta narració té l'estructura típica de plantejament, nus i desenllaç:

Però en la primera part (que correspondria al plantejament) hi trobem un passatge que, en realitat, és cronològicament posterior (i que, per tant, pertanyeria al nus).

a) Què ocorre en aquest passatge?

És el matí de les eleccions. Norman Miller ja sap que és el votant. L'agent Handley l'està esperant per dur-lo a respondre les preguntes de Multivac.

b) Gràcies a aquest avançament, el lector o lectora pot saber quina serà la gran notícia que rebrà Norman Muller. Si ja se'ns avança que ell serà el triat com a votant, on creieu que es troba el punt d'interès del'argument?

Resposta suggerida: Asimov ja dona aquesta informació perquè el tema central és la reacció del protagonista a la notícia (i la seva evolució) i com el poder establert, tant pels dirigents com per l'ordinador, manipula i controla la població. (Només cal intuir-ho. Més endavant es treballa aquesta informació).

2. Els personatges

2.1. Com són?

a) Escriviu en els espais corresponents els adjectius que descriuen a cada personatge:

ambiciosa	crític	rutinari	curiosa	dolça
qüestionador	corrent	obstinat	dominant	segur
tranquil·litzador	tafanera	simpàtic	obedient	insegur

Norman Muller	Sarah Muller	Linda Muller	Matheu Hortenweiler	Phil Handley
•
•
•	•
•
•	•
•
•	•
•
•	•
•
•

Norman Muller: corrent, rutinari, insegur

Sarah Muller: ambiciosa, dominant, tafanera

Linda Muller: curiosa, obedient, dolça

Matthew Hortenweiler: crític, obstinat, qüestionador

Phil Handley: simpàtic, tranquil·litzador, segur

b) Llegiu aquests fragments:

“La Sarah repartia el temps entre fer menjar per avui i fer plans per al futur.” (pàg. 97)

“-No has de pensar només en tu. Saps què significa ser el votant de l’any? D’un any d’eleccions presidencials, a més. Significa publicitat, i fama, i diners a cabassos, potser...

-I, després, tornar a l’oficina.

-No hi hauràs de tornar pas. Si tens dos dits d’enteniment almenys et donaran la direcció d’una sucursal; i els tindràs, perquè jo et diré què has de fer. Pots controlar el tipus de publicitat si saps espavilar-te.” (pàg.95)

Com creieu que l’autor caracteritza el personatge femení? Veieu diferències entre els homes i les dones?

La dona està caracteritzada negativament, psicològicament. A més, desenvolupa el rol familiar de la societat masclista. Recordem que en una primera etapa, Asimov es va veure influït pels còmics que havia llegit a la infantesa.

2.2. El votant

Norman Muller és l'únic votant en aquestes eleccions presidencials. Multivac l'ha triat d'entre cinquanta milions de candidats possibles.

a) L'agent Handley li n'explica el motiu:

“Multivac l'ha triat a vostè com el nord-americà més representatiu d'aquest any. No és que sigui el més intel·ligent, ni el més fort, ni el més afortunat, sinó el més representatiu.” (pàg. 93)

Recordeu com el descriu el narrador? Feu-ne un breu resum. Ho podeu trobar a la pàgina 83.

Comença a tenir pèls blancs (mitjana edat). Té arrugues al front causades per la inseguretat i pel seu caràcter d'oficinista mediocre. No s'ha sentit mai il·lusionat amb la idea d'haver nascut o algun dia arribar a ser important. Té dona, fiena i filla. Tret d'algun moment d'eufòria o depressió, se sent satisfet amb allò que la vida li ha donat.

b) Les emocions que sent en Norman i la seva actitud van canviant al llarg de la història. És un personatge que evoluciona. Com canvia?

Al principi l'aclapara la idea de ser el votant. Al final, se sent orgullós i patriòtic.

3. De què parla el conte?

3.1. Sabeu com funcionen les eleccions en una democràcia?

Compareu unes eleccions democràtiques (com les que explica l'avi) amb les que apareixen a *El sufragi*. Com a exemple, podem fixar-nos en les de Catalunya. Busqueu-ne informació i empleneu el quadre:

Podeu fer-ho a la pàgina web del Parlament de Catalunya, en la qual es dona informació sobre el procés electoral i tots els conceptes següents.

<https://www.parlament.cat/pcat/parlament/que-es-el-parlament/procediment-electoral/>

Eleccions al Parlament

Eleccions a *El sufragi*

Requisits per ser votant		
Quants electors hi ha?		
Quants dies dura la campanya electoral?		
Es publiquen enquestes d'intenció de vot?		
Quina és la inversió en publicitat?		
Qui diu el resultat?		

	Eleccions al Parlament	Eleccions a <i>El sufragi</i>
Requisits per ser votant	Tenir més de 18 anys.	Ser home.
Tenir entre 20 i 60 anys.
Quants electors hi ha?	Tants com persones vagin a votar. No hi ha límit.	Un.
Quants dies dura la campanya electoral?	Quinze.	No n'hi ha.
Es publiquen enquestes d'intenció de vot?	Sí.	No.
Quina és la inversió en publicitat?	La que cada partit es pot permetre.	No n'hi ha.
Qui diu el resultat?	La junta electoral central, després del recompte de vots fet pels ciutadans de les meses electorals.	Multivac.

3.2. Llegiu atentament aquests fragments. Després responeu les preguntes que trobareu a continuació:

Text 1

“-Moltes gràcies –va dir en Norman, que s’havia posat vermell-. Puc preguntar... qui ha estat l’elegit?”

Paulson va fer que no amb el cap.

-Haurà d’esperar que es faci l’anunci oficial. Les normes són estrictes. Ni tan sols a vostè no ho podem dir. Comprengui-ho.” (pàg. 104)

Text 2

“Multivac ja té gairebé tota la informació que necessita per decidir totes les eleccions nacionals, estatals i locals. Només li falta analitzar certes actituds mentals imponderables, i per això recorre a vostè. No podem saber per endavant quines preguntes li farà i és fàcil que no tinguin gaire sentit per a vostè, ni potser per a nosaltres.” (pàg. 99)

Text 3

“L’única pregunta que en aquest moment podia recordar en Norman era ridículament domèstica:

-Què en pensa del preu dels ous?” (pàg. 104)

Text 4

“En aquest món imperfecte els ciutadans sobirans de la primera i més gran democràcia electrònica havien exercit un com més, a través de Norman Muller (a través d’ell!), el seu lliure i incoercible dret al sufragi. (pàg. 104)

a) Creieu que el procés d’elecció s’ha portat a terme de forma adequada? Per què?

Resposta suggerida: manipulat per Multivac i el govern.

b) Com valoreu el tipus de preguntes que fan al Norman? Tenen alguna incidència real a l'hora de triar un president?

Resposta suggerida: segurament no tenen res a verure-hi. Tot pot ser una teatralització.

c) La ironia és una figura retòrica que consisteix a dir el contrari d'allò que realment es vol expressar. Per què podem dir que el text 4 és irònic?

Norman surt creient que ha exercit el seu dret "lliure" i "incoercible", però en realitat ni tan sols ha votat.

d) Definitivament: Norman i la seva família viuen en una democràcia? Llegiu la definició del concepte que en dona el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans:

1. democràcia

Font *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (2a edició)

Sistema de govern basat en el principi de la participació igualitària de tots els membres de la comunitat en la presa de decisions d'interès col·lectiu.

No. El govern, amb l'ajuda de la tecnologia, manipula i controla els ciutadans.

4. Totalment ficció?

En el conte, la tecnificació ha reduït la participació ciutadana i ha fet que l'activitat del govern sigui desconeguda.

Actualment, l'accés generalitzat a les xarxes socials fa que la informació sigui difícilment ocultable i que tothom pugui dir-hi la seva (i no té per què ser veritat...).

Penseu quins avantatges i desavantatges poden tenir les xarxes socials i Internet en general en l'opinió pública:

Avantatges	Desavantatges

Resposta suggerida:

Avantatges	Desavantatges
-Qualsevol ciutadà pot opinar lliurement.
-Les notícies arriben als ciutadans immediatament.
-Es creen grups d'opinió i plataformes ciutadanes fàcilment.	-Corren falsos rumors fàcilment.
-Es creen notícies falses.
-Es pot faltar al respecte i amenaçar de manera aparentment anònima.

IV. DESPRÉS DE LLEGIR

1. Quan la ciència-ficció esdevé ciència-realitat

Llegiu aquest resum de l'article publicat al diari *Ara*, a finals del 2013, i les citacions que trobareu a continuació:

Així havia de ser el món el 2014: les 15 prediccions d'Isaac Asimov fa 50 anys

El geni de la ciència-ficció va preveure Internet, els mòbils intel·ligents, les missions a Mart i fins i tot la Thermomix

Un món semiautomatitzat, ple de petits aparells que ens ajuden a fer més fàcil el dia a dia. Un món interconnectat, on les distàncies són més curtes que mai, on és possible parlar amb qualsevol persona des de qualsevol punt del món, amb la possibilitat d'intercanviar textos i imatges a distància.

L'any 1964, després de visitar l'Exposició Universal de Nova York, l'escriptor Isaac Asimov va fer una predicció de com seria el món 50 anys més tard. Asimov s'imaginava un món tan automàtic que s'invertirien els termes: l'oci es convertiria en una rutina i treballar seria envejar per tothom.

1. Edificis intel·ligents:

control de la temperatura, de la il·luminació...

2. Cuines robotitzades:

plenes de petits aparells que farien torrades, cafè, menjar.

3. Aliments sintètics amb gust d'hamburguesa:

menjars que no seran el que semblen, amb gustos i aparences d'altres. Fins i tot s'ha inventat una impressora 3D d'aliments.

4. Electrodomèstics sense cables. Funcionarien amb bateria recarregable o piles.

5. Roomba i similars: les rentadores existien, però no pas un robot que neteja el terra sol i torna a la base quan se li acaba la bateria.

6. Carrils especials per als autobusos.

7. Expedició no

tripulada a Mart. El 2014, la nau Curiosity va aterrar sobre el planeta vermell.

8. Internet i els telèfons intel·ligents. Podem parlar amb algú al moment, fins i tot per vídeoconferència, en qualsevol lloc del món.

9. Televisió, pantalles planes i 3D.

10. Traductor automàtic. Google translate ho fa en 80 idiomes.

11. Ordinadors a l'aula.

Vivim la digitilització educativa.

12. Trasplantaments i més recursos i coneixements mèdics.

13. Augment de la població mundial. El 2014 havia d'arribar als 6.500 milions. En realitat es van superar els 7.000 milions.

14. Món més desigual: tenia clar que no tota la població mundial tindria accés als avenços tecnològics.

15. Món més avorrit: no hauríem de treballar, substituïts per robots. Tant d'oci ens acabaria afectant psicològicament.

Llegiu l'article complet a https://www.ara.cat/societat/Isaac_Asimov-prediccions_2014-Futurama-Visit_to_the_World-s_Fair_of_2014_0_1057094417.html

(Text adaptat)

Fixeu-vos també que hi ha nombrosos avenços científics i tecnològics que semblaven impossibles. Ho semblaven, fins i tots, als especialistes dels àmbits pertinents:

“La teoria dels gèmens de Louis Pasteur és una ficció ridícula.” Pierre Pachtet, 1872. Professor de fisiologia a Tolosa de Llenguadoc.

“Les màquines voladores més pesades que l'aire són impossibles.” Lord Kelvin. Físic, president de la Royal Society, 1895.

“A qui dimonis li interessa sentir parlar als actors?” H. M. Warner Fundador de Warner Bross Entertainment, 1927.

“La televisió no durarà. És un èxit passatger.” Mary Sommerville. Pionera dels programes radiofònics educatius a la BBC, 1948.

“Els viatges espacials són una ximpleria.” Sir Harold Spencer Jones. Astrònom reial de la Gran Bretanya, 1957, dues setmanes abans del llançament de l'Sputnik 1

Després d'haver llegit i reflexionat sobre l'article i les citacions, feu les activitats següents:

1.1. Testimonis de la innovació

Us proposem un repte: trobeu persones que hagin viscut sense algun d'aquests recursos tecnològics. Digueu qui és, l'edat, i com va viure el primer contacte amb el recurs:

	Qui és? Quants anys té?	Com recorda el primer contacte?
Frigorífic		
Televisió		
Telèfon mòbil		
Internet		

1.2. Cap a on anem?

Actualment es treballa àmpliament en el camp de la tecnologia creant recursos que, teòricament, pretenen millorar les nostres vides. Uns quants exemples:

Roba intel·ligent

- Incorpora un xip o sensors. Envia al mòbil dades sobre distància, despesa calòrica, temperatura, radiació solar...

Llars autònomes

- Amb generadors d'energia renovable (solar, eòlica), s'autoabasten i controlen la despesa energètica.

Realitat virtual

- Se n'estén l'ús més enllà del camp de l'oci. com per fer teràpies contra fòbies, per exemple.

Vehicles autònoms

- Més segurs, sense necessitat de conductor.

Nanotecnologia

- S'inserten xips o nanorobots en el corrent sanguini o en òrgans per controlar-los remotament.

Electrodomèstics intel·ligents

- Regulen la despesa energètica segons les necessitats. Connectats a la xarxa, controlables a distància.

Per parelles, investigueu a Internet sobre els darreres avenços científics i tecnològics. Després, exposeu-ho als companys i les companyes. Mireu de fer-ne, entre tots i totes, una classificació per camps. Us en donem alguns exemples:

Medicina	Automoció	Energia	Comunicacions	?	?

1.3. Imagineu avenços

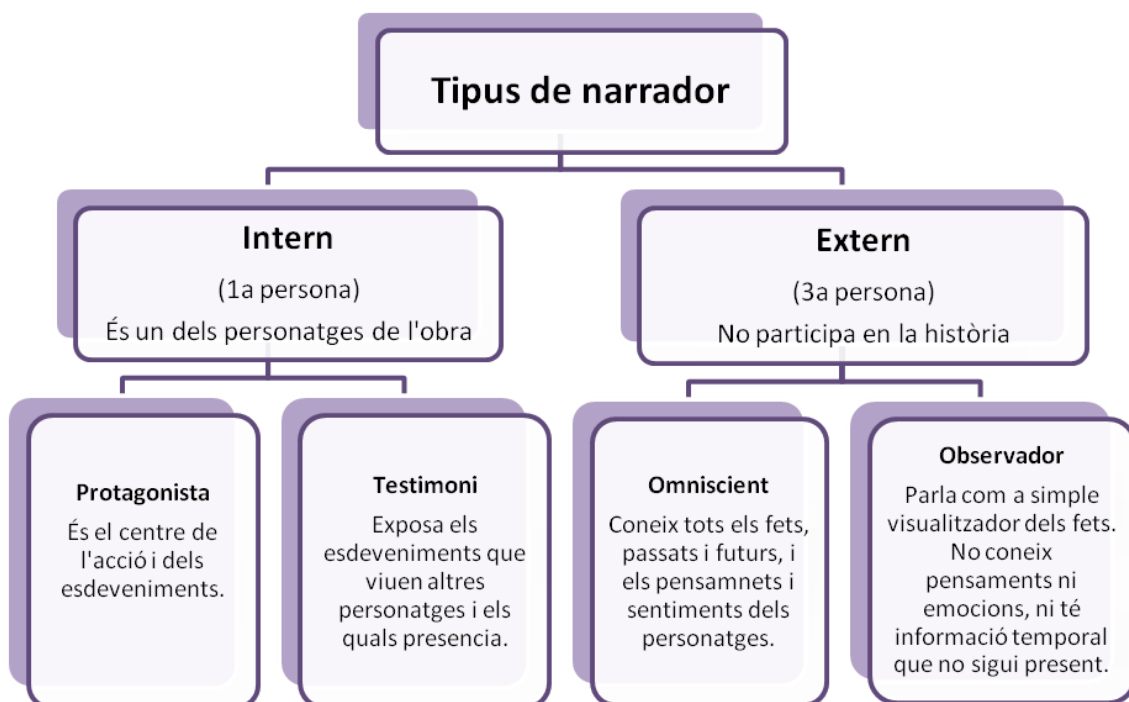
En quin camp us agradaria que hi hagués innovacions tecnològiques? Quins recursos us agradaria que algun dia existissin?

Rumieu-hi una mica i, després, empleneu aquesta fitxa:

Nom:	Il·lustració:
Utilitat:	
Breu descripció de l'ús:	
En què milloraria les nostres vides?	

2. El narrador

En aquest quadre-resum podeu veure quins tipus de narrador existeixen:

Identifiqueu el tipus narrador de cada conte del recull:

Intern protagonista

Intern testimoni

Extern omniscient

Extern observador

Robbie

Robbie, fent-se el dur, no va fer cas d'aquesta possibilitat tan espantosa, i va tornar a negar amb el cap per tercera vegada. La Glòria va adonar-se que havia arribat l'hora de jugar el seu millor trumfo.

(pàg. 6)

Narrador: _____

Tots els problemes del món

Ni la mare ni en Mike no estaven ara en condicions d'aturar-lo i encara tenia uns quants diners dels que li havien donat per a aquell dia tan important. Si més endavant s'adonaven que no hi era i es preocupaven, ell no hi podia fer res.

(pàg. 43)

Narrador: _____

Sally

Em vaig incorporar al llit quan va encendre el llum i vaig parpellejar enlluernat. Un cop m'hi vaig poder veure, no em va costar gaire saber què passava. En realitat no em va costar gens. Gellhorn tenia una arma a la mà dreta i la punta del canó treia el cap entre dos dels seus dits.

(pàg. 67)

Narrador: _____

El sufragi

Van esmorzar molt d'hora, però només va menjar en Norman, i encara maquinalment. Ni tan sols el fet de dutxar-se i d'afaitar-se va aconseguir retornar-lo a la realitat i treure-li la impressió que estava tan brut per fora com se senita per dins.

(pàg. 97)

Narrador: _____

Robbie: Extern omniscient

Tots els problemes del món: Extern omniscient

Sally: Intern protagonista

El sufragi: Extern omniscient.

3. Taller literari

3.1. Canviem el punt de vista

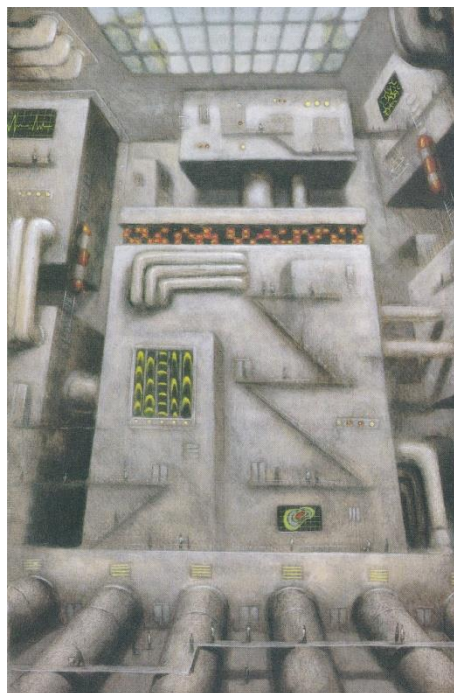
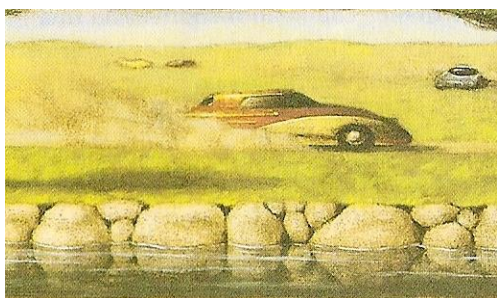
En l'activitat anterior heu determinat el narrador de cada conte. En tots els casos, els robots són personatges més o menys importants, però no narren.

Escriviu un fragment d'un dels contes en què el robot, el cotxe o l'ordinador sigui el narrador, és a dir, que estigui escrit en primera persona.

Podeu triar una d'aquestes opcions:

-El protagonista explica a un altre robot, cotxe o ordinador la seva vida mentre tots dos esperen per ser desballestats.

-Recolliu els pensaments de l'aparell que queden enregistrats al seu disc dur o al motor positrònic.

3.2. Quin futur construïm? Argumentem-ho

Recordeu la discussió entre el Sr. i la Sra. Weston? Usaven arguments a favor i en contra sobre la conveniència que la Glòria tingués Robbie per amic.

Durant tot el llibre, Asimov ens ha ensenyat molts avantatges sobre l'ús de la tecnologia, però també ens ha fet dubtar sobre el fet que tot pugui ser perfecte, en el futur.

Per parelles, escriviu un text argumentatiu sobre el tema.

El desenvolupament de la tecnologia comportarà un futur millor per a la Humanitat, o, contràriament, tindrà nombrosos desavantatges?

Consells per escriure un text argumentatiu

1r. Planifiqueu. Penseu i apunteu quines idees voleu expressar: quina és la vostra posició sobre el tema tractat? Per què?

2n. Ordeneu aquestes idees agrupant-les en tres apartats: presentació (tesi), desenvolupament (arguments) i conclusió.

3r. Penseu-hi un títol ben atractiu.

4t. Feu l'esborrany del text.

5è. Reviseu-lo: fixeu-vos en què heu dit i en com ho heu dit. Corregiu el que calgui.

3.3. De conte a còmic

a) En l'adaptació a còmic del llibre *Jo, Robo*, d'Asimov, s'hi explica la història de Robbie.

Podeu llegir-la completa en la web <http://galiciacomics.blogspot.com/2015/12/isaac-asimov-yo-robot.html> (pàg 2-7)

Fixeu-vos en aquestes vinyetes. Quin fet de la narració recullen?

Vinyeta 1:

Vinyeta 2:

Vinyeta 3:

Vinyeta 4:

Vinyeta 1: Robbie i la nena juguen al jardí. La mare comenta al pare que se sent inquieta per la presència del robot.

Vinyeta 2: Quan torna del visiovox, la nena ja no troba en Robbie. Li han dit que ha marxat. Li han comprat un gos.

Vinyeta 3: Han dut la nena a Nova York perquè s'oblidi de Robbie. Allà, la nena pregunta al Robot Parlant si sap on és en Robbie. Com que la pregunta no és una de les que té programades, es col·lapsa.

Vinyeta 4: El pare ha descobert que en Robbie treballa en una fàbrica. Hi duu la família. Quan la nena salta la barana per trobar-se amb el robot, un vehicle està apunt d'atropellar-la. Robbie la salva.

b) En petits grups, trieu una de les altres tres narracions recollides en el llibre i adapteu-la a còmic:

Consells per a fer una adaptació a còmic

-Feu un esquema dels fets més importants de la narració. Heu de mirar que, encara que algun esdeveniment sembli secundari, no podeu oblidar-ne cap sense el qual l'argument perdria sentit.

-Feu una graella i escriviu-hi, dins de cada una, què hi ocorrerà. Així distribuïreu la narració.

-Escriviu els textos i esbosseu els dibuixos.

I a partir d'aquí, sigueu tan artistes com pugueu!

Podeu ampliar aquesta informació a l'espai

<http://www.xtec.cat/~pribas/projecte/projecte.htm>

4. Compartim la lectura

4.1. A la xarxa

a) Biblio què? Bibliotubers i bibliotuberes!

Ja fa uns anys que a la xarxa es parla de llibres fent recomanacions en format audiovisual. Són els anomenats bibliotubers i bibliotuberes, tot i que a la xarxa se'ls coneix popularment com a *booktubers* (nom creat a partir de *book* i *YouTube*) :

En aquest clip que podeu veure a TV3 a la carta ho expliquen molt bé. Sabreu a què es dediquen els *youtubers* i hi coneixereu els més populars.

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/generacio-digital/els-booktubers-els-apassionats-dels-llibres-a-youtube/video/5663461/>

Per què no feu de bibliotubers i bibliotuberes?

Feu el vostre millor somriure i recomaneu *Robbie i altres contes* a persones de la vostra edat, en un vídeo :

Consells per a fer un bon booktub

1r. Prepareu-vos: feu un esquema clar de tot el que voleu dir: presentació, desenvolupament de les idees principals, conclusió i un petit comiat. Després, assageu uns quants cops davant un mirall.

2n. Recordeu que no heu de llegir cap text. Només seguir el guió.

3r. No deveu voler que els internautes us deixin amb la paraula a la boca, oi? Mireu de captar la seva atenció fins al final: heu de ser divertits i original i tenir ritme.

Si voleu saber-ne més, podeu consultar el bloc *Paraules*:

<http://blocs.xtec.cat/comunicat/tag/booktube/>

Activitat oberta.

b) Un espai radiofònic

Potser al vostre centre teniu programa de ràdio. O, potser, senzillament, no us sentiu còmodes davant la càmera de vídeo. No hi ha cap problema!

Recomaneu *Robbie i altres contes* en un espai radiofònic. Podeu fer-ho oralment a classe o, encara millor, enregistrar-vos.

Clicka't - Lectures de la Marta: BookTag dels inicis lectors

1.567 visualitzacions

Catalunya Ràdio
Data de publicació: 9 de març 2019

COMPARTIR

SUBSCRIBIR-SE

Tot i que aquí, d'exemple, us recomanem un vídeo, el que hi trobareu és un espai de Catalunya Ràdio, *Clicka't*, en què la Marta Botet (popular *booktuber* catalana) hi fa recomanacions de llibres.

<https://www.youtube.com/watch?v=yVKz3Z41c9Q>

Activitat oberta

4.2. En parlem?

a) El club de lectura a classe

Com us agrada llegir? Estirats, a la platja, al llit, a la biblioteca... Hi ha tantes maneres de llegir com lectors i lectores. Ara bé, segurament, la lectura, la feu sols o soles. Però podeu gaudir de la lectura en grup, amb un club, a classe mateix.

Feu grups de quatre o cinc persones. Seieu de manera que us veieu tots i que estigueu còmodes i relaxats. Un cop acabat de llegir el relat, comenteu-lo lliurement. Un dels membres del grup pot fer de guia. Serà qui s'encarregarà de donar els torns de paraula (si cal) o de fer algunes preguntes per si no saber per on començar o tirar. Aquí us en suggerim algunes:

Club de lectura: *Robbie i altres contes*, d'Isaac Asimov

- Coneixíeu l'autor abans? N'havíeu sentit a parlar?
 - Sabíeu que les pel·lícules que n'heu vist o coneixeu eren d'ell?
 - ...
- Quina impressió us transmet la portada?
 - Què esperàveu trobar-hi, abans d'obrir-lo?
 - Ara que l'heu acabat, la canviàrieu? Teniu alguna idea millor?
 - ...
- Què us suggeria el títol?
 - I sobre el nom *Robbie*, què en pensàveu? Heu pensat de seguida que es referiria al robot de la portada?
 - ...
- Quina de les històries us ha impressionat més?
 - Què opineu dels personatges principals? Què faríeu en el seu lloc?
 - Hi ha algun personatge amb el qual us sentiu identificats?
 - ...
- Què opineu dels desenllaços?
 - Ha passat dècades, des que aquestes històries es van publicar per primer cop. Penseu que encara són interessants per als lectors i les lectores actuals?
 - ...
- Què penseu que intentava dir, l'autor, amb aquesta obra? Penseu que se'n surt?
 - Si haguéssiu de recomanar o desaconsellar el llibre, què en destacaríeu?
 - ...

Activitat oberta

Bibliografia

Asimov, Isaac. *Robbie i altres contes*. Aula Literària. Vicens Vives: Barcelona, 1994.

Shelley, Mary. *Frankenstein*. L'Esparver. La Magrana: Barcelona, 2004.

Bibliografia web

Asimov, Issac. *Jo, robot*. Adaptació a còmic. Il·lustracions de Luis Bermejo. Guió de Juanjo Sarto. [web]. Galicia Comics. <<http://galiciacomics.blogspot.com/2015/12/isaac-asimov-yo-robot.html>> [Consulta: març 2018]

Bertran, Montserrat, *La moguda dels booktubers* [bloc]. Paraules. <<http://blocs.xtec.cat/comunicat/tag/booktube/>> [Consulta: març 2018]

“La ciència-ficció” [infografia]. EduCaixa. <<https://www.educaixa.com/ca/-/la-ciencia-ficcion>> [Consulta: febrer 2018]

“La historia de la ciencia-ficción” [vídeo]. Canal Historia. <https://www.youtube.com/watch?v=UYj4zuet69c&list=PLjtp5tGCJPhfAa26M-bQE_hZObN-rAz7I> [Consulta: febrer 2018]

“Lectures de la Marta: Book Tag dels inicis lectors” [web]. Catalunya Ràdio. <<https://www.youtube.com/watch?v=yVKz3Z41c9Q>> [Consulta: març 2018]

“Els “booktubers”, els apassionats dels llibres al YouTube” [vídeo]. Generació digital. Televisió de Catalunya. <<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/generacio-digital/els-booktubers-els-apassionats-dels-llibres-a-youtube/video/5663461/>> [Consulta: març 2018]

Portell, Joan. *El club de lectura* [guia didàctica]. El Gust per la Lectura 2010-2011. <http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0022/7e76576c-4092-4959-a043-f28a3d70eddc/club_lectura.pdf> [Consulta: febrer de 2018]

«Què són els “booktubers”?» [vídeo]. Generació digital. Televisió de Catalunya. <<http://www.tv3.cat/videos/5036551/Que-son-els-booktubers>> [Consulta: març de 2015]

Ribas, P. *Còmic* [web]. <<http://www.xtec.cat/~pribas/projecte/projecte.htm>> [Consulta: juny de 2018]

Seiler, Edward, “Isaac Asimov Home Page” [web]. <http://www.asimovonline.com/asimov_home_page.html> [Consulta: febrer 2018]

“Stephen Hawking” [web]. < Seiler, Edward, “Isaac Asimov Home Page” [web]. <<http://www.hawking.org.uk/>> [Consulta: juny 2018]